

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 2 (1405) 1977 SAUSIS - JANUARY 13

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Gynybą telkiant

Lietuvos žydų klausimas išeivijos spaudoje buvo keliamas nuo pat II D. karo pabaigos. Čia viename, čia kitame laikotarpyje buvo spausdinami rašiniai apie žydų vaidmenį Lietuvos gyvenime. Pvz. apie jų gelbėjimą vokiečių okupacijos metais ilgokas prel. M. Krupavičiaus rašinys buvo išspausdintas "T. Žiburiuose" 1960 m. Tai buvo netiesioginis atsiliepimas į vis plačiau sklindžiamus kaltinimus lietuviams ir kitiems. Intensyvesnio žodžio buvo vengta, matyt, viliantis, kad tie kaltinimai savaime nutilis. Deja, taip neįvyko. 1976 m. prasidėjo nauja ofenzyva — propagandinė ir teisminė. JAV-se pradėta akcija, kaltinanti kaikiuriuos asmenis ir grasinanti teismine procedūra bei deportacijom. Toji akcija rado stiprų atgarsį pasaulio spaudoje, televizijoje, radijuje. Buvo minima kol kas tik vieno lietuvio pavardė. Procedūra nėra baigta, ir ii, atrodo, bus ilga. Lietuvių kaip visuomenę ir tautą jautriausiai palietė dr. Dov Levinas, žydų instituto direktorius Jeruzalėje, paskelbdamas stipriai kaltinanti straipsnį anglų kalba leidinyje "Journal of Baltic Studies" 1976 m. Kai į šį straipsnį reagavo prof. A. Musteikis "T. Žiburiuose", dr. D. Levinas pakartojo kaltinimus lietuviams tuose pačiuose "T. Žiburiuose". Reakcija buvo greita ir plati. Atsiliepė net keliolika autorių, atremdami perdėtus kaltinimus. Vienų rašiniai buvo spausdinti "T. Žiburiuose", kitų — kituose išeivijos laikraščiuose.

Beveik visuose atsiliepimuose buvo pabrėžiama mintis: a. kol Lietuva buvo laisva, žydai turėjo pilną politinę globą ir kultūrinę laisvę; b. su nepriklausomos Lietuvos žlugimu pasibaigė ir žydų laisvė bei apsauga; c. prie nepriklausomos Lietuvos laidotuvių prisidėjo nemaža dalis žydų, išaugusių lietuviškoje laisvėje; d. už žydų naikinimą okupuotoje Lietuvoje atsakinga ją tuo metu valdžiusi nacionalistinė Vokietija; e. tik labai maža dalis lietuvių dalyvavo tuometinių vokiečių dalinių vykdomoje akcijoje ir dėlto lietuviai, kaip tauta, už tai negali būti atsakingi; f. gana daug lietuvių, rizikuodami savo gyvybe, dalyvavo žydų gelbėjime, bet pasaulio žydai į tai mažai tekreipia dėmesio. Tai, galima sakyti, pagrindinės lietuvių tezės, kurios kartojasi beveik visuose išeivijos laikraščiuose. Tai rodo, ką lietuvių visuomenė mano tuo klausimu (išimti sudaro iš dalies nebent Tomas Venclova). Bet to neužtenka, nes tai tik lietuviškojo geto balsas. Reikia, kad mūsų balsas pasiektų pasaulio opinią, kurioje įtakinga yra žydų spauda. Dėlto ir spaudoje, ir suvažiavimuose kilo reikalavimai paruošti atitinkamus dokumentines literatūras. Pradžioje dėl šio žingsnio lyg ir buvo susvaržyta, bet kai prasidėjo teisminės procedūros, visiems buvo aišku, kad ir kaltinamieji turi prabilti. Tylėjimas reikštų šiuo atveju kaltę bei bandymą pasislepti. Mums gi nėra ko sleptis. Reikia tiesiai pažvelgti į akis visu atvirumu, nes kaltė glūdi abiejose pusėse.

Jau paaiškėjo, kad Lietuvos Tyrimų Institutas, VLIKO skatinamas, susitarė dėl atitinkamo veikalo paruošimo su dr. Domu Jasaičiu (ta tema jis yra anksčiau rašęs). ALTa pavedė kun. dr. J. Prunskiu paruošti leidinį apie Lietuvos žydų gelbėjimą. Rašytojas ir redaktorius A. Baronas, nelaukdamas politinių veiksmų iniciatyvos, parašė tuo klausimu knygą. Vysk. V. Brizgys, pats pergyvenęs sovietinę ir nacinę okupaciją, taip pat parašė savo atsiminimus, kuriuose žydų klausimui, atrodo, tenka žymi vieta. Visi tie leidiniai jau verčiami ar bus išversti į anglų kalbą. Taigi, esame jau ant gero kelio. Bet kol tie dalykai dar nepasiekė tarptautinės viešumos, turėtume neužmiršti, kad tos rūšies leidiniai turi būti ne propagandiniai, o dokumentiniai, akademinio lygio, kuriems pirmiausia rūpi tiesa. Įtampas laikotarpyje, kurį dabar išgyvename, svarbu nepasiduoti pagundai juoda padaryti balta ir atvirkščiai. Tai sovietinių propagandistų amatas. Mums užtenka tiesos argumentų. Antra pagunda — antisemitizmo atspalvis, rodąs rasinę neapykantą. Tikro antisemitizmo mūsų tautoje, lyginant su kitų tautų praktikuojama rasine diskriminacija, galima sakyti, nėra, neskaityt išimčių. Tiesa, konfliktų, pasakojimų ir anekdotų netrūksta, bet jų nemažai yra ir apie suvalkiečius, ir apie žemaičius... Vidslėdo, atsižvelgiant į žydų skelbiamus kaltinimus, gali prasiveržti neapykantos jausmas. Tai būtų blogas patarnavimas lietuvių tautai. Problemas gali išspręsti ne jausmai, o protai. Šia linkme ir turėtų orientuotis mūsų gynyba.

KANADOS
ĮVYKIAI

Rasinė neapykanta

Amerikiečių NBC televizija savo programoje "Weekend", transliuotoje N. Metų dieną, 20 minučių skyrė rasišmės Toronto problemoms. Pasak komentatoriaus L. Dobynso, rasizmas Toronte yra prie sprogimo artėjanti bomba su laiko užtaisu. Su tokia amerikiečio išvada nenorėjo sutikti Kanados imigracijos ministeris B. Cullenas ir Toronto burmistras D. Crombie. Jų pareiškimus susilpnino antraštės sekančios dienos Toronto dienraščiuose, pranešančios užpuolimą dviejų pakistaniečių N. Metų išvakarėse požeminiame traukinyje, kai visiems buvo nemokamas susisiekimas, res jo išlaidas padengė McGuinness deginės gamykla. Į kovą su pakistaniečiais užpuolusia paauglių gauja stėjo Ontario valdžios tarnautojas J. Carson. 61 metų amžiaus. Muštynės jam baigėsi sulaužyta nosimi. Užpuolikai nebuvo sumiti. Tik anoniminio pranešimo dėka vienai radijo stocijai po poros dienų buvo sumiti du penkioliktuosius metus baigiantys pa-

augliai. Iš konduktoriaus P. Goehle pareiškimų paaiškėjo kiti du panašūs pakistaniečių užpuolimai. Prie jų reikia prijungti ir 1976 m. sausio 3 d. įvykusį imigranto iš Tanzanijos S. Mačo užpuolimą. Jis buvo sumuštą, nustumtas ant požeminio traukinio bėgių. Dėl kojų lūžimo šiandien yra pusiau invalidas. Užpuolimu buvo apkaltinti du jaunuoliai — T. Grimsdale, 19 metų, ir S. Ingram, 22 metų. Pirmasis gavo dvejus metus kalėjimo, antrasis — pustrėjų, tačiau teisėjas jiems užskaitė prieš bylą kalėjime praleistą laiką. Ontario teisingumo ministeris R. McMurtry, nepatenkintas tokiu sprendimu, kreipėsi į apeliacinį teismą ir pareikalavo griežtesnės bausmės už imigranto suluošinimą visam gyvenimui.

Federacinis teisingumo ministeris R. Basfordas parlamentui pateikė žmogaus teisių įstatymo papildą, kurin yra įtrauktas ir rasišės neapykantos skleidimas telefonu. Tokioms grupėms ar (Nukelta į 8 psl.)

Kanadiška žiema Laurentidų kalnuose. Ji vilioja slidininkus iš visos Šiaurės Amerikos. Nuotraukoje — slidininkai Sv. Margaritos vietovėje, Kvebeko provincijoje, į šiaurę nuo Montrealio

Siuntiniai į Baltijos kraštus

Kanados parlamento atstovo kalba, protestuojanti prieš perdidelius muitus

Buvęs darbo ministeris Martin O'Connell, Scarborough apylinkės atstovas, 1976 m. gruodžio 20 d. Kanados parlamente pasakė kalbą, kurioje iškėlė Sov. Sąjungos uždedamus didelius muitus dovaniniams siuntiniams į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą. Stai jo pareiškimas.

"Sovietinės valdžios tikslas, atrodo, yra sukludyti dovanas šeimoms, prisidengiant muitais. Pastarieji yra įvairūs, priklausomai nuo prekės, bet praityje jų vidurkis buvo 30—40% prekybos vertės. 1976 m. birželio mėnesį muitai buvo padidinti du ar tris kartus, lyginant su ir taip jau dideliais muitais. Ministerija (prekybos) turi sunkumų tiksliai nustatyti, kiek naujieji muitai padidinti.

Pažvelkime į faktus. Turime galvoje mažas dovanas, pavyzdžiui, langų užuolaidas, kojines, apsiaustus, pirštines, žaislus, kalėdinių papuošalus ir maisto siuntinius. Tipiškas siuntinys atsieina nuo \$100 iki \$300. Tai visiškai nekalto pobūdžio dovanos. Jos yra specialiai leistos kaip tokios ir nėra skirtos komerciniams tikslams. Jos yra siunčiamos vienam kuriam savos šeimos nariui.

Iš tikro tie nauji muitai ekonominiu požiūriu padaro siuntinius neprieinamus daugumai šeimų. Tai smūgis žmogiškajam teisingumui.

Aš kreipiuosi į ministerį, prašydamas iširti, ar tokie muitai pažeidžia Kanados — Sov. Sąjungos prekybos sutartį. Jei taip, prašau jį tuo reikalu kreiptis į sovietų pareigūnus ir bandyti pagerinti situaciją. Jei tie muitai nepažeidžia prekybos sutarties, prašau ministerį perduoti Sov. Sąjungai didelį Kanados piliečių nepasitenkinimą ir susirūpinimą dirbtine užtvara žmonių santykiams.

Tos naujos užtarnos atsirado tik po poros mėnesių po Helsinkio susitarimo pasirašymo, kuriame Kanada ir Sov. Sąjunga kartu su kitomis valstybėmis įsipareigojo palengvinti žmonių santykius — pavienius ir grupinius. Deja, kanadiečiai per daug gerai žino, kad beveik neįmanoma iškviesti gimines iš Baltijos kraštų arba Sov. Sąjungos apsilankyti Kanadoje. Negalima išgauti nė trumpų apsilankymų net ir aiškiai humanitariniais atvejais. Daug šeimų sujungimo atvejų sovietų vyriausybė vilkino vieną po kito, ir tik

Kanados vyriausybė tiesiogiai išskius dėl to, kad šie siuntiniai mokytų pagalmą, o ne dovanas leidimas.

Per pastaruosius aštuonerius metus vidutiniškai tik po 14 asmenų buvo leista emigruoti Kanadon iš trijų Baltijos šalių. Ir kaip gali kanadiečiai tikėti Helsinkio pažadų stiprinti draugiškus santykius bei pasitikėjimą tarp abiejų mūsų šalių gyventojų, jei Sov. Sąjunga neleidžia lankyti giminių, klaido šeimų sujungimą ir dabar apunkina mažų siuntinių pasiuntimą naujais tarifais, kurie neturi jokio kito pagrindo, nebent užmąjį išnaudoti šeimų santykius pasipelnijimui?

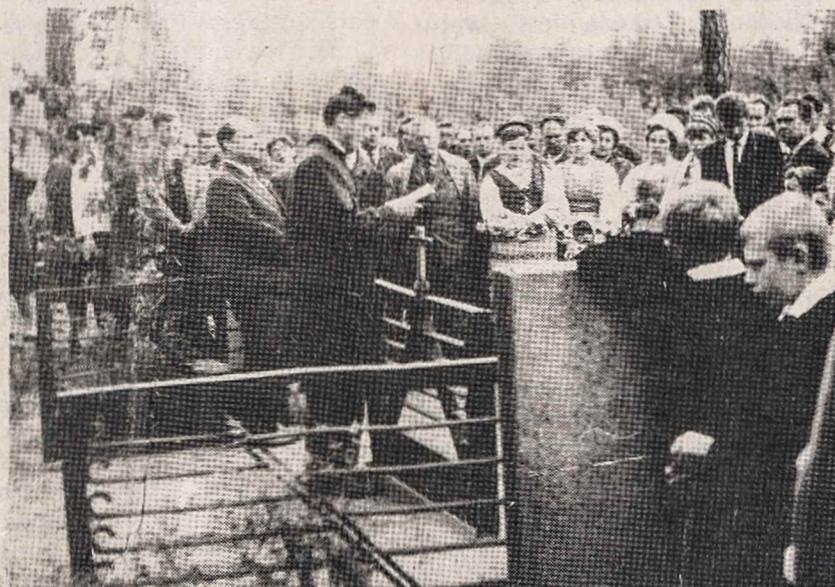
Tokia činiška Sov. Sąjungos laikysena išryškėjo dar nenu-džiūvus rašalui ant dokumento, įpareigojančio humanitarinius santykius. Jei Sov. Sąjunga įeš-kojo priemonių sustiprinti kanadiečių nepasitikėjimui atolydžiu, negalėjo rasti geresnės priemonės kaip sukludyti šeimų santykius, pasireiškiančius nekaltomis dovanomis. Mes gerai žinome, kad nepasitikėjimas jau ir taip padidėjo dėl įprastinių ginklų pagrausėjimo Sov. Sąjungoje, nepaisant atolydžio. Pastarasis mostas tik dar kartą parodys kanadiečiams, vis aiškiau pastebintiems, kad Helsinkio dokumente tėra tušti pažadai.

Seimų lankymosi ir jų sujungimo atvejais sovietų pareigūnai dažnai teisindavosi sprendimais, padarytais vietinių pareigūnų, tačiau minėtų nepaprastis ir didelių naujų tarifų atveju atsakinga centrinė vyriausybė,

kuri juos nustato. Ši laikysena, be abejonės, vietinių pareigūnų bus suprasta kaip ženklas būti dar griežtesniais ir gali tik pabloginti galimybes šeimų vizitams ir sujungimui.

Dėlto aš prašau ministerį pareikšti protestą Sov. Sąjungai dėl perdėto prekybos mechanizmo, kaip pvz. tarifų, panaudojimo, paneigiančio Kanados piliečiams gailmybę siųsti mažus siuntinius giminiams. Aš skatinu jį išrūpinti muitus, tolygius prekybiniams mainams su Kanada pagal didžiausio palankumo sutartį. Be to, prašau jį sudaryti su Sov. Sąjunga abipusį susitarimą, liečiantį muitus už dovanas šeimos nariams. Tai darau turėdamas galvoje Helsinkio aktą, kuris skatina pasirašiusias valstybes sudaryti tokius susitarimus, jei to reikia palengvinti žmonių santykiams. Iš tikrųjų ši situacija reikalauja ne tik elementarinio teisingumo Kanados piliečiams, bet ir vykdymo iškilmingų pažadų tarp abiejų kraštų — Kanados ir Sov. Sąjungos."

Tame parlamento posėdyje dalyvavęs parlamentinis prekybos ministerio J. Chrétien sekretorius Hugh Poulin, atsakydamas į tą kalbą, pareiškė, jog prekybos ministerija išskeltaji klausimą tiria, bet susiduria su kliūtimis — pvz. sovietai nepateikia prašomų duomenų. Dėlto teigi šiol nesą žinoma, ar sovietiniai muitai dovanų siuntiniams yra didesni už įprastinių prekybinių mainų. Kai dalykas bus iširtas, paaiškės, ar Sov. Sąjunga yra sulaužiusi prekybos sutartį su Kanada.

Suvalkų trikampio lietuvių būrelis vienų iškilių proga 1976 m. Soldine prie transatlantinių lakūnų Dariaus ir Girėso paminklo, pastatyto jų žuvimo vietoj

Pasaulio įvykiai

HANOJUJE ĮVYKO PIRMASIS SUVIENYTO VIETNAMO KOMPARTIJOS kongresas, kuriame dalyvavo 1.008 atstovai ir 24-rios užsienio kompartijų delegacijos. Sovietų delegacijai vadovavo centrinio komiteto ideologas M. Suslovas, tačiau kongresan neatvyko nei Kinijos, nei Kambodijos komunistai, pasitenkindami tik sveikinimų atsiuntimu. Pagrindinę kongreso temą — valstybinį susivienijimą pabrėžė pirmasis traukinys iš Ho Čimino miestu pavadinto Saigono į Hanojų, atvežęs atstatytą geležinkelio liniją buvusio P. Vietnamo delegatus. Kongreso metu pasakytos net 55 kalbos, bet visus kalbėtojus aštuonių valandų kalba pralenkė suvienyto Vietnamo kompartijos sekr. Le Duanas, tikrasis šio krašto valdovas. Pergalės data komunistai laiko 1975 m. balandžio 30 d., kai Saigoną pasiekė pirmieji sovietų gamybos "T-54" tankai. Abiejų Vietnamų su-

vienijimas oficialiai buvo paskelbtas 1976 m. liepos 2 d. Žinių apie šį laikotarpį atvežė Montrealin grįžęs jėzuitas misijonierius kun. A. Gelinis, dirbęs Saigono studentų centre. Sis miestas, susilaukęs vėlonies kompartijos vado Ho Čimino vardo, tebėra nedaug pasikeitęs. Jame vis dar klesti prostitucija, tik dabartiniai klientai yra ne JAV kariai, o sovietai ir kompartijos pareigūnai. Narkotikų vartojimas tebevyksta. Injekcijos kartais atliekamos net gatvėse. Vadovaujancius postus užėmė iš S. Vietnamo atsijusi partiečiai, talkinami vietinių prisitaikėlių. Buvo užsimota sunaikinti vakarietišką kultūrą. Paauglių būriai Saigono gatvėse degino privačių bibliotekų knygas, patefono plokšteles. Į politinio perauklėjimo centrus buvo išsiųsti buvusieji policininkai, bankų tarnautojai ir visi intelektualai, kuriais kompartija laiko vyrus, baigusius gimnazijas, bet nepriklausancius studentų eilėms. Pasak kun. A. Gelinio, Saigonas tada tapo našlių ir našlaikių miestu. Kas šešta šeima yra netekusi vieno ar daugiau savo narių. Didžioji jų dalis negrįžo. Į darbo stovyklas 1976 m. iš Saigono buvo išvežta pusė milijono gyventojų, daugiausia į Mekongo žemupį, kur per penkerius metus ryžių laukus norima padidinti milijono hektarų, kartu plečiant žvejybą ir miško pramonę. Šiam planui įgyvendinti Mekongo žemupin bus perkelta 4 milijonai miestiečių.

TARDYMAI MASKVOJE

KGB agentai septynias valandas tardė Maskvos gatvėje su-laikytą fiziką J. Orlovą, vadovaujantį dvilykos asmenų grupei, sekančiai Helsinkyje pasirašytos sutarties pažeidimus. Prieš tai buvo padarytos kratos jo ir jo motinos butuose, taip pat pas garybes narius A. Ginzburgą, Liudmilą Aleksiejevą ir ryšius su grupe turinčią Lydią Voroniną. Kratų metu kagebistai konfiskavo kelis šimtus dokumentų. J. Orlovui buvo pareikšta, kad ruošiamą byla už sovietinės sistemos šmeižimą, tačiau kaltinamųjų pavardės nebuvo atskleistos. Iš KGB kontrolės Paryžiuje paspruko du premijas laimėję jauni sovietų pianistai — Michailas Rudas ir jo sužadėtinė Jelena Varvarova, pasiprašydami politinės globos. Savaitraštyje "L'Express" M. Rudas teigia, kad šį žingsnį padiktavo perdideli KGB varžtai Maskvos konservatorijoje. Iš kiekvienos trijulės, dirbančios konservatorijoje, du asmenys yra priversti teikti informacijąs KGB ryšininkams apie savo kolegas, ypač po kelionių užsienin.

CARTERIO PAŽADAI

Nedarbui sumažinti bei ekonominiam atkurtimui paspartinti JAV prezidentu išrinktas J. Carteris žada dvejų metų laikotarpyje panaudoti \$30 milijonų. Siemet jis numato grąžinti iš 1976 m. pajamų mokesčio po \$100-200 mažiau ir vidutiniškai uždirbantiems amerikiečiams, o sekančiais metais sumažinti pajamų mokestį. Likusieji pinigai bus skiriami viešiesiems dar-

ČEKOSLOVAKŲ MANIFESTAS

Keli V. Europos laikraščiai paskelbė žmogaus teises ginantį čekoslovakų manifestą, pasirašytą 241-no žymaus asmens. Prahoje po to buvo tardomas manifeste organizatorius dramaturgas V. Havelis, rašytojai L. Vaculikas, P. Landovskis, Z. Urbanikas ir Prahos Vynohrado teatro rež. F. Pavličekas. Kompartijos oficiozas "Rude Pravo" perspėjo disidentus, kad tiems, kurie, atsigulę ant bėgių, bandys sustabdyti istorijos traukinį, bus nupjautos kojos. Pasak šio laikraščio, Čekoslovakijos vadams skirtas manifestas iš tikrųjų buvo užsakytas antikomunistinių bei sionistinių užsienio centrų ir paskelbtas reakcingiausios spaudos.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$10.00, pusmetinė—\$6.00. Rėmėjo prenumerata \$15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$10.00 per year, \$6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Prašymas sovietų ambasadoriui

"T2" 1976 m. 52 nr. rašėme apie Airijos katalikų grupę, surengusią maldų noveną už savo krašto ir pasaulinę taiką ir užsimojusią nusiūsti į okupuotą Lietuvą Marijos statulą, kad ir Vilniuje, ir kitose Lietuvos vietovėse būtų surengta minėtoji novena. Tuo reikalu Sov. Sąjungos ambasadoriui Anatoli Stepanovič Kaplinui buvo įteiktas prašymas pasirašytas O'Mahony, 1976 m. lapkričio 19 d. Štai jo tekstas,

"Ekscelencija,
Turiu garbę Jums pranešti, kad mūsų šalyje ir visame pasaulyje novena už krikščioniškąją taiką prasidės lapkričio 30 ir baigsis gruodžio 8, Nekalto Marijos Prasidėjimo diena. Tame laikotarpyje prie Airijos tikinčiųjų prisidės kiti įvairiose pasaulio šalyse.

Lietuvos žmonės turi daug bendro su Airija: išpažįsta tą patį tikėjimą ir yra tokio pat gausumo. Mes pagarbiai prašome Jūsų pagalbos užmegti ryšius su mūsų bendro tikėjimo broliais Lietuvoje, kad jie galėtų įsijungti į mūsų maldos žygį už krikščioniškąją taiką. Jūs bendradarbiaujamas prisidės prie Jūsų norimų kultūrinių mainų tarp Airijos ir Sov. Sąjungos gyventojų.

Paprasta Marijos statula iš paprastos airių šeimos bus įteikta Jūsų Ekscelencijai lapkričio 28, sekmadienį, 4.15 v. p. p., specialioje pakelyje, kuri bus įrengta prie G. P. O., O'Connell gatvės Dubline I, su prašymu tą statulą perduoti vyskupui Julijonui Steponavičiui, Vilniaus arkivyskupijos administratoriui. Tai bus dvasinė nauda lietuvių bendruomenei. Ši statula teikiama kaip simbolis maldų vienybės tarp airių tautos ir lietuvių krikščionių, kartu jungiantis su kitais tikinčiaisiais, nuoširdžiai įjėskančiais krikščioniškosios taikos.

Pagarbiai prašome Jus panaudoti turimą savo ir ambasados galią, kad minėtoji statula pasiektų vyskupą Steponavičių sekančią antradienį (lapkričio 30).

Tuo būdu maldų novena Lietuvoje galės būti suderinta su Airijos ir kitų kraštų novenomis.

Taip pat maloniai prašome parūpinti galimybę vyskupui lankyti Lietuvos miestus su statula novenos metu ir užbaigti tą religinę iškilmę apeigomis Aušros Vartų katedroje (koplyčioje, Red.) Vilniuje gruodžio 8 d. Tos apeigos bus suderintos su panašiomis apeigomis Dubline, Belfasto, Londone ir kitų šalių sostinėse.

Sekantis tvarkaraštis įgalins įvykdyti tą dvasinį užmojį. Būsim labai dėkingi Jūsų Ekscelencijai, jei galėsite padėti mums įvykdyti užsimotą programą, juoba, kad ji puikiai derinasi su Jūsų vyriausybės paskelbta religijos laisve. (seka tvarkaraštis, Red.).

Kaip kultūrinių ryšių mainai, mes ketiname įteikti savo užsienio reikalų ministeriui dr. Garrett FitzGeraldui rekorduotas apeigas šventovėje ir liturginę muziką minėtos novenos ir jos užbaigos. Jis galės tai nugabenti Rusijon gruodžio 14 d. Mes tikimės, kad visa tai galės būti įteikta vyskupui Steponavičiui, viliantis, kad panašios rekorduotos juostelės su filmais, jei galima, bus atsiųstos Airijos žmonėms per dr. FitzGeraldą.

Jei mes tikimės per daug iš Jūsų pareikšto noro kultūrinių ryšių srityje tarp mūsų šalių dartinio metu, norėtume prašyti Jus atvykti į GPO lapkričio 28, sekmadienį, ir dalyvauti statulos įteikime keliom ištėkėjusiom moterim, kurios ryžosi paskaitų kelienei po kelias Europos sostines. Jų tikslas — įgalinti statulos įteikimą vyskupui Steponavičiui ir lietuvių tautai lapkričio 30 dieną. Būsiu dėkingas už išdavimą kelių vizų ir kitų kelionės dokumentų tinkamu laiku.

Tikiuosi, kad šis užmojis kultūrinių ryšių srityje bus našus ir krikščioniškosios taikos stiprinime."

Pagarbiai Jūsų —
T. C. G. O'Mahoney,
CC Centro direktorius"

Ateitininkų kongresas Klevelande

Ateitininkijos 65 metų istorijoje IX-sis kongresas įvyks 1977 m. rugsėjo 1—4 dienomis (Darbo dienos savaitgalį) Klevelande.

Pagrindinė kongreso mintis — gyvoji dvasia, dvasinio atsinaujinimo pagrindas, kovojanti Lietuva ir ateitininkai, lietuvių kultūros - kūrybos puoselėjimas. Tai visų paskaitų, simpoziumo, diskusijų ir kitų kongreso renginių svarbiausios temos. Numatomos moksleivių, studentų ir sendraugių atskiros konferencijos. Susipažinimo vakaras, iškilmingos pamaldos Sv. Jono

katedroje, specialiai kongresui užsakytos dramos pastatymas, meno paroda, banketas sudarys didelę kongreso programos dalį.

Kongreso darbai vyks "Bond Court viešbutyje, 777 St. Clair Ave, Klevelando miesto centre.

Kongreso komitetui vadovauja Ateitininkų Federacijos tarybos pirm. kun. Gediminas Kijauskas, SJ, 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119, USA. Jam talkina jau sudarytos atskiros komisijos įvairiems kongreso parengiamiesiems darbams vykdyti.

VLIKo seime Vašingtone 1976. XII. 4-5 jo pirm. dr. K. J. Valiūnas (kalba), seimo pirm. dr. Č. Masaitis, vice-pirm. dr. J. Valaitis, sekr. V. Vėbraitis

Beldžiasi į vergijos vartus

Kongresinė JAV komisija Helsinkio susitarimų vykdymui prižiūrėti nesenai paskelbė pirmąjį savo pranešimą, kuris nepelnė mūsų dėmesio. Iš visenos pusės jame teigiama, kad Rytų bloko šalyse iki šiol mažai nuveikta, konkrečiai vykstant Helsinkio akto nuostatus, bet iš kitos pusės esą Helsinkio pasirašytas dokumentas kai kuriais požūriais pasirodęs labiau veiksmingas, negu kaikas Vakaruose pradžioje manė.

Vašingtono grupė

Kongresinės komisijos pranešimas apie Helsinkio susitarimų vykdymą yra paremtas duomenimis, kuriuos surinko jos nariai, 1976 m. lapkričio mėnesį applanke V. Europą ir Jugoslaviją. Nei sovietai, nei jų satelitai komisijos nariams nedavė įvažiavimo vizų ir tuo nusikalto Helsinkio akto dvasiai ir raidei.

Minėtame pranešime pažymima, kad Helsinkio susitarimas suteikė Vakarų diplomatams, politikams ir visuomenės veikėjams daugiau galimybių reikalauti iš komunistinių vyriausybių pakantos įvairioms religinėms ir politinėms grupėms. Pagerėjo Rytų-Vakarų santykiai, apsikeitimas spauda, sustiprėjo viltys norintiems išvykti į užsienį.

Nors komunistų valdomose šalyse nedaug kas šia kryptimi padaryta, tačiau Helsinkio baigiamojo akto nuostatai esą labai svarbūs tolesniam Rytų-Vakarų santykių gerinimui. Tokią pažiūrą patvirtina ir kitų šaltinių žinios.

Maskvos grupė

1976 m. gruodžio pradžioje papildomos medžiagos šiuo klausimu paskelbė Maskvoje veikianti Helsinkio susitarimų vykdymui remti grupė, pareiklavusi iš sovietinės vyriausybės leisti emigruoti tiems piliečiams, kurie neturi giminių užsienyje.

Minėtos grupės vadovas — Armėnijos mokslų akademijos narys - korespondentas fizikas Orlovas Maskvoj improvizuotoj spaudos konferencijoje užsienio laikraštininkams pareiškė, kad Helsinkio pasirašytas baigiamasis aktas užtikrina piliečiams tiek teisę pasirinkti gyvenamąjį kraštą, tiek teisę nekilnuodami išvykti užsienin ir sugrįžti į tėvynę. Iki šiol sovietinė valdžia, išskyrus retas išimtis, neišduodavo išvažiavimo vizų tiems piliečiams, kurie neturi giminių užsienyje ir negavo jų specialaus iškviatimo. Tokia praktika, pasak Orlovo, privėdė prie to, kad žmonės visokiais įmanomais būdais mėgina gauti iškviatimus iš nesamų giminių užsienyje, daugiausia — Izraelyje.

Toje pačioje spaudos konferencijoje užsienio korespondentams perduota daugybė laiškų iš piliečių, kurie nori išvykti iš Sov. Sąjungos. Didelė jų dalis — ukrainiečių tautinio ir kultūrinio sąjūdžio dalyviai, buvę politkaliniai ir krikščioniškų grupių nariai. Netrukus ir paprastų darbininkų, kurie nori išvažiuoti, tikėdamiesi svetur surasti geresnes gyvenimo sąlygas.

Lietuvos grupė

Lietuviškuoju požūriu nepaprastai reikšmingu įvykiu reikia laikyti 1976 m. lapkričio 30 d. Maskvoje įvykusią spaudos konferenciją, kurioje paskelbta, kad ir Lietuvoje sudaryta Helsinkio susitarimų vykdymui remti grupė. Reuterio ir kitų tarptautinių žinių agentūrų pranešimu, šią grupę sudaro įvairių visuomeninių sluoksnių atstovai: buvę politkaliniai — Viktoras Petkus ir rašytoja Ona Lukauskaitė-Poškienė, kunigas Karolis Garuckas, Vilniaus žydų veikėjas fizikas Eitanas Finkelšteinas ir disidentinės inteligentijos atsto-

vas — rašytojas Tomas Venclova.

Kalbėdamas grupės vardu ir pranešdamas apie jos įsisteigimą, V. Petkus visų pirma atkreipė visų Helsinkio dokumentų pasirašiusiųjų šalių vyriausybių dėmesį į šiandieninę Lietuvos padėtį kaip išdavą 1940 m. sovietinės kariuomenės įvykdytos krašto okupacijos.

Toje pačioje spaudos konferencijoje lietuviškoji Helsinkio susitarimų vykdymo rėmėjų grupė paskelbė tris pareiškimus. Bendrai su maskviečių grupė paskelbtame pareiškime nurodoma, kad valdžia, kludydama Vilniaus vyskupui Julijonui Steponavičiui ir Kaišiadorių vyskupui Vincentui Sladkevičiui eiti savo pareigas, laužo Helsinkio baigiamojo akto nuostatus. Kitame pareiškime sakoma, kad panašaus pobūdžio yra naujai įsigaliojęs Sov. Sąjungos religinių reikalų įstatymas, kuriuo tikybinės bendruomenės pavedamos griežtesnei pasaulinės krašto valdžios kontrolei. Trečiasis pareiškimas konkrečiai liečia 1976 m. lapkričio 19 Vilniuje suimtus Joną Matulionį ir Vladą Lapienį, kuriuos Saugumas apkaltino religinės ir

drauge "šmeižikiškos" literatūros dauginimu bei platinimu. VI. Lapienis šiemet vasarą pasirodžiusiame "LKB Kronikos" 23-numeryje buvo paskelbęs platų ir dokumentuotą laišką Brežnevui dėl nepakankamos tikinčiųjų padėties Lietuvoje.

Ruso pareiškimas

Šiemet atlikęs ilgalaikę kalėjimo bausmę ir dabar Romoje apsigyvenęs rusų krikščionių pagrindininkas Vaginas, komentodamas žinią apie lietuviškosios Helsinkio stebėtojų grupės įsisteigimą, pareiškė, jog tai esąs ženklas, kad lietuviai turi savo specifinių tikslų. Jis spėja, jog ši grupė ypač rūpinsis Rusijoje kalinamais lietuiviais.

Ligi bus gauta daugiau žinių apie šios reikšmingos grupės veiklą Lietuvoje, užsienio lietuviai galėtų parodyti jai savo solidarumą, reikalaudami konkrečiai atvejais Helsinkio nuostatų vykdymo.

Aiškliai daugiau visuomeninės paramos reikalauja vilniečio Kęstučio Jokūbūno pastangos išvykti pas savo brolių Kanadon ir čikagiečio muziko Aloyzo Jurgučio šeimos susijungimo reikalas.

A. Lembergas

LIETUVYBĖS VEŽIMAS IR STABDYS**M. STONYNS**

Mes dažnai pasiskundžiame, kad mūsų jaunimas apatiškas, nejudrus ir atšalęs nuo lietuviškos veiklos, nusigrėžęs nuo lietuviškosios kultūros ir spaudos. Tie mūsų skundai nueina ir dingsta, o niekas nesima to jaunimo pasiekti, jį įtraukti į darbų, kuriuose labai stinga jaunų galvų ir jaunų rankų. Tik Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba nutarė savo darbo rodiklį pasukti į jaunimą, net ir tą, kuris jau buvo nurašytas, užmirštas ir iš lietuviško horizonto visiškai pranykęs.

Beveik prieš metus įvyko pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, kuris sukėlė lietuviškoje padangėje tikrą audrą. Apie jį kalbėjo slapta ir viešai, spaudoje buvo daugybė straipsnių, visi kritikavo, pyko, barėsi, gyrė ir džiūgavo. Vieniems nepatiko ilgas ir labai kruopštus pasirengimas, kitiems kongreso laikas ir vieta, dar kitiems, kad jo pinigėnė kaina peraugsta. Kiti džiūgavo ir gyrė PLB valdybą, jos pirmininką, kad pagaliau atsiminė užmirštuosius ir jau baigiančius nykti Pietų Amerikos lietuvių, ypač jų jaunimą, kuris pats nebemanė esąs lietuvių tautos dalis.

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas buvo tiek išmąstytas, tiek ir jį įdėta darbo ir lietuviškos širdies, jog visus žavėjo, traukė savo intensyvumu ir nepakartojamu originalumu. Nenustabu, kad Pietų Amerikos jaunimas pajuto jo galią, rimti ir šauksmą visiems į jį jungtis. Žavėjosi, jungėsi, džiaugėsi, ir iš pasamones prasiskverbė noras atgimti bei būti kartu su kitais lietuiviais.

Prieškongresiniai darbai ir pats kongresas tiek išjudino jaunimą, jog dabar P. Amerikoje steigiasi Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos skyriai, organizuojasi chorai, tautinių šokių grupės, steigiasi lietuvių kalbos kursai, lituanistinės mokyklos, net nori įsigyti ir lietuviškų vasaros stovyklų. Pavieniai jaunuoliai nori vykti į Vasario 16 gimnaziją lietuvių kalbos mokyti, kiti nori atvažiuoti į JAV studijuoti. Sąjūdis didelis. Ryšiams palaikyti ir darbams paremti reikia pinigų. Džiaugiamės, kad lietuviškos vežimas pradėjo riedėti, bet nekantraujame, kad pinigų trūkumas jį stabdo. Iš kur gauti pinigų, kaip surasti šaltinį, iš kurio būtų galima pinigų pasisemti, kada jo labai reikia?

• Dienai rašyti užtenka rašalo, šimtmečiams rašyti — reikia ašarų.
J. ERETAS

MEDUS --

reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: 30 Dewson St.,
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

PADĖKA

1976 m. lapkričio 7 d. mirė mano brangi žmona

a+a Ona Stonkuvienė.

Senutės motinos, savo ir a.a. Onutės brolio vardu nuoširdžiai dėkoju klebonui prel. dr. J. Tadarauskui ir kun. L. Januškai už maldas laidotuvių namuose, gilius prelatu užuojautos bei suraminimo žodžius, atnašautas šv. Mišias, kun. L. Januškai už polydėjimą į kapines ir gerb. prelatui už atsisakymą priimti honorarą už laidotuves.

Nuoširdi padėka taip gausiai lankiusiems šermenyse, užprašiusiems šv. Mišias, gėles, užuojautos žodžiu bei spaudoje ir įrašymą jos pavardės į Kanados Lietuvių Fondą. Dėkingi esame dr. A. T. Gailiui už auką Šalpos Fondui.

Dėkojame broliams Stonkams ir savo krikšto sūnui V. Laugaliui už paskutinį patarnavimą — karsto nešimą.

Dėkingi esame broliui Jonui iš Čikagos ir K. Mileriui už nuoširdžius atsisveikinimo žodžius kapinėse.

Gili padėka K. Mileriui už parašymą "T. Žiburiams" nekrologinio straipsnio ir "T. Žiburiams" už jo išspausdinimą.

Nuoširdi padėka mieliems giminaičiams, ponioms ir bičiuliams, kurie visokeriopai man padėjote.

Ypatingą dėkingumą noriu pareikšti kaimynei Lydijai Kažemėkieni, kuri a.a. Onutės ligos metu parodė tiek daug krikščioniškos širdies, kad jai tik Dievas tegali atlyginti.

Nuliūdę —

motina, vyras ir brolis

Mylimai Mamytei

A+A

MARIJAI MELNYKIENEI

Lietuvoje mirus, mielam choristui sūnui VLADUI MELNYKUI ir jo šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia —

Prisikėlimo parapijos choras

MELNYKĄ VLADĄ ir jo šeimą,

mielai MAMYTEI

Lietuvoje mirus,

giliai užjaučiame —

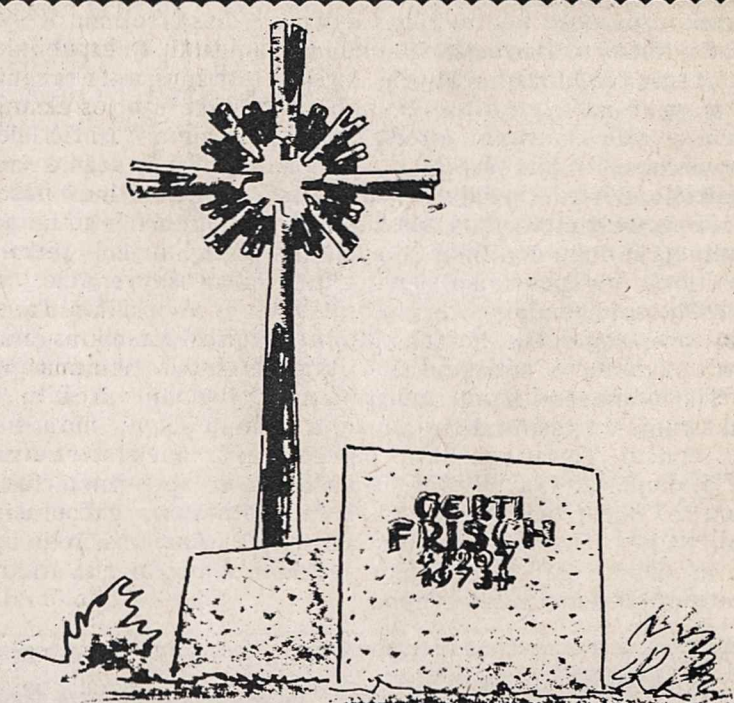
M. A. Vaišvilų šeima

Mylimai Mamytei

a. a. TAUJENIENEI mirus,

jos dukras — STASĘ DANAITIENĘ ir ADELĘ LEDIENĘ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Liudas ir Lina Einikiai

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Mobawk
Furniture Ltd.

PILNAS

NAMŲ

APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANCFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Ekskursijos 1977

1. Balandžio	28 — gegužės	6	8 dienos
2. Gegužės	19 — gegužės	27	8 dienos
3. Gegužės	26 — birželio	9	14 dienų
4. Birželio	23 — liepos	7	14 dienų
5. Liepos	7 — liepos	21	14 dienų
6. Liepos	21 — rugpjūčio	4	14 dienų
7. Rugpjūčio	4 — rugpjūčio	25	21 diena
8. Rugsėjo	1 — rugsėjo	15	14 dienų
9. Rugsėjo	19 — rugsėjo	27	8 dienos
10. Lapkričio	7 — lapkričio	15	8 dienos

Daugumai šių ekskursijų skirtos 6 naktys Vilniuje ir 2 naktys Maskvoje arba Leningrade. Likusios 6 dienos — pasirinktinai kituose Europos miestuose.

Skambinti

V. Bačėnas Tel. 533-3531

ALL SEASONS TRAVEL, B. D.

2224 DUNDAS ST. W.

TORONTO, ONTARIO M6R 1X3

Britanijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba. Iš kairės: muzikė Joana Serafinaitė, kun. dr. A. Matulaitis (mėrės), svečias vyskupas A. Deksnys, krašto tarybos pirm. prel. J. Gutaszkas, valdybos pirm. S. Kasparas; stovi: R. Baublys, J. Babilius; trūksta prof. K. K. Baublio

Kas dar gali padėti Lietuvai?

S. SETKUS

René Levesque, Kvebeko separatistų vad. išspausdino ilgą rašinį žurnale "Foreign Affairs" 1976 m. liepos mėnesį, plačiai išaiškindamas klausimą, kodėl Kvebekas turi būti nepriklausomas ir kaip ta nepriklausomybė iš Kanados būtų gausi. Išdėstęs motyvus, jis padarė užuominą apie Sov. Sąjungą.

Jei Kanada sutiksianti su Kvebeko nepriklausomybės idėja (po referendumo?), tai problemų nebus, bet jei ne, bus kitas reikalas, "If the answer is yes, out, then the pressure is on Ottawa, along with rather dramatic surge of outside attention (m. pbr.), and we all get a privileged opportunity to study the recently inked Helsinki Declaration and other noble documents about self-determination for all people".

Kvebeko reikalas neišgalia trukus atsidurs pasaulio akyse. Mes, lietuviai, ir kiti pavergtieji ši atvejį turime pilnai išnaudoti.

Amerikos prezidentinis rinkimų metu tiek Fordas, tiek Carteris pakartotinai pareiškė, kad Amerika niekad nepripažins Sovietų Sąjungos vyrvimo Rytų Europoje. Gerų aplinkybių dėka dar niekad pavergtų tautų reikalas nebuvo tiek išreklamuotas pasaulyje, tiek stipriai pajudintas Amerikos visuomenės akyse. Jokiu būdu neturėtume tų pareiškimų užmiršti, juoba, kad būsimasis prezidentas Carteris yra pasisąžinęs už miršintį R. Europos teorinę ir praktinę plotmę. Tai patvirtina ir pasirinkimas vieno iš patarėjų Zbigniewo Brzezinskio. Jo tėvas buvo gen. Lenkijos konsulu Kanadoje. Į Lenkiją negrįžo, nes ją okupavo sovietai. Zbigniewo kilmė sukludė tapti naujuoju JAV užsienio reikalų ministru, bet ir patarėjų būdamas turės svarų žodį.

Naujas valstybės sekretorius Cyrus Vance taip pat yra didelis pliusas pavergtųjų reikalui, nes jis vykdytų palankią prez. Carterio politiką.

Taigi, dalykai juda, o mes dar vis sėdime svarstydami kas padės Lietuvai. Mūsų žymūs mokslo žmonės savo suvažiavimuose svarsto, kad ir labai svarbius mokslinius dalykus, bet nieko, kas galėtų apčiuopiamai padėti Lietuvai. Prie KLB krašto valdybos yra politinė - visuomeninė komisija, bet ji tyli. Kanados baltiečių konferencijoje Toronto nevienu nustebo sužinojęs, kad St. Catharines mieste rimtai ir stipriai veikia pavergtųjų tautų organizacija, nors apie ją spaudoje apšėiai rašyta. Juk nesant vietoje aktyvių žmonių, KLB galėtų jų pasikviesti iš kitų bendruomenių.

Vienas VLIKas, kad ir daug padaro, bet negali visko atlikti. Neretai spaudoje vienas kitas tautietis rašo, kodėl neapsigina me nuo lenkų pareiškimų, gudų, žydų puolimų, kodėl nespausdiname informacinių knygų, žemėlapių anglų kalba, kodėl nedarome taip ar kitaip. Lengva pasakyti, bet sunkiau padaryti. Stebėti ir rašinėti visokių pageidavimus yra vienas dalykas, bet padaryti — visai kitas.

Politinėje veikloje turėtų aktyviau dalyvauti pensininkai. Jie nėra iš rikiuotės išėję lietuviai. Iš tikrųjų tai pats darbingiausias Lietuvai žmogus, kuriam atsiranda niekad dar neturėto laiko. Tautos darbe praleis-

tas laikas gali būti pats sveikiausias fizinis ir dvasinis atžvilgiu. Politiniai pasitarimai, planavimai bei pasiūlymai partitės amžiuje gal ir yra tai, ko mums trūksta. Vien tik šių lietuvių dalyvavimas renginiuose, kiekvienam sumanyme padėti lietuviškos darbe jau gali būti didelis paskatinimas jauniems.

Lietuviai važinėja po visą pasaulį nuo Floridos, Bahamų iki Havajų bei Japonijos, bet dar negirdėta, kad kas pasisukinėtu naujose Afrikos valstybėse. Studentai gal galėtų užmegzti ryšius su kitu kraštu naujajai karta. Pvz. Feliksas Liuti iš Nairobi miesto Kenijoje, atlikęs inžinerijos praktiką St. Catharines TRW fabrike, nustebo sužinojęs, kad mes, lietuviai, nesame patenkinti Sovietų Sąjungos "išlaisvinimu". O labai gabus juodukas, teisėjo sūnus, gavęs stipendiją Kenijoje ir Kanadoje. Nustebo sužinojęs, kad rusų kolonizmas yra daug sunkesnis nei anglų. Taip yra todėl, kad sovietų propaganda turi lėšas ir monopolį Afrikoje. Žurnalas "Lituanus" yra geras, bet trumpos brošiūros apie esminius Lietuvos reikalus toms Afrikos tautoms būtų dar svarbesnės.

Daug kur veikia kiniečių maoistų bei kanadiečių draugystės sąjunga. Toronte pilna

kiniečių bei Rytų Azijos studijuojančio jaunimo. Nemaža jų tarpe yra stiprių antisovietų. Tik per juos būtų galima suieiti su antisovietinėm Azijos tautom, pasiekti jų vyriausybės, priminti rusų pavergtą Rytų Europą, paprašyti moralinės paramos, tarti gerą žodį už Lietuvą Jungtinėse Tautose.

Taigi, darbo daug. Čia nereikia jokių fizinių pastangų, tik planavimo, ryšio, o geresnių ryšiniųkų nereikia kaip mūsų vaikų — studentų.

Kodėl ir lietuviškus renginius nesikviesti Azijos tautų atstovų? Verta parodyti jiems, kad ne tik nediskriminuojame geltonosios rasės, bet ieškome jos draugystės. Ties patys rusai yra pavergę mūsų žemę ir užėmę didelius plotus Azijos, į kurią jie jokių teisių neturi. Rusai bus vieną dieną išmesti iš Azijos. Težino kiniečiai, kad mes tam tik pritariame.

Čia gali dirbti ir jaunimas, ir senimas. Ypač mūsų mokslo žmonės. Sovietai nepraleidžia ledo ritulio rungtynių, neskelbami įvairiose šalyse savo idėjų. Tai kodėl mums nepasinaudoti pasauline arena, kurios pačiame centre atsirasti patys likimas? Kiekvienoje darbovietėje sutinkame žmonių iš visų pasaulio kraštų. Informuokime juos apie Lietuvą ir kitus sovietų pavergtus kraštus.

Amerikinių partijų žaidimas

AL. GIMANTAS

Visuotinius rinkimus pralaimėjusi amerikinė respublikonų partija šiuo metu analizuoją esamą padėtį, o jos ekspertai labai detalizuotai ruošia dokumentą, kuris, lyg koks kelrodėis ateitin, turės padėti partijos strategams geriau susigaudyti realybėje ir laiko reikalavimuose.

Atrodo, respublikoninkus ir toliau persekioja tikras ar netikras masių įsitikinimas, kad jų partija esanti turčių pusėje ir mažiau paisanti vidutinių bei nepasiturinčiųjų interesų, o demokratų atstovaujanti darbo žmonių reikalams. Taigi paskutinieji rinkimai pasirodė, kad įvairių mažumų balsai sviro demokratų pusėn. Dėlto išvalgesni respublikoninkų veikėjai peršami mintį, kad jų partijai reikia persiorientuoti ir būtinai pakeisti daugelio įsitikinimą, kad respublikoninkai atstovauja krašto mažumos interesams. Atseit, reikia įtikinti ir save, ir mases, kad jų partija yra jautri vidutinių interesams.

Tai, žinoma, platus užsimojimas, kai demokratų turi daugumą ir atstovų bei senato rūmuose, ir valstijų gubernatūrose. Be to, eiliniams piliečiams demokratų programa lengviau suprantama. Joje yra dalykų, kurie nebūtinai turi skambėti kaip socializmas, tačiau darbo žmogui yra arčiau širdies. JAV-se yra nepaprastai padidėjusios medicininės apsaugos išlaidos, kurios tikrai gąsdina rimčiau susirgusių vidutinių amerikiečių. Mokyklų sistemų ir didmiesčių finansiniai bankrotai, nusikaltimų didėjimas, liberalūs teismų sprendimai, infliacija, nedarbas — tai vis dalykai, liečią nemažą krašto gyventojų dalį. Tiesa, abi partijos neturi magiško sprendimo, o dažniausiai už visos tos netvarkos kilimą kaltinami respublikoninkai, nors jų tėra mažuma įstatymų leidimo institucijoje.

Vis brangsta ir akademinių studijų. Studentams ir jų tėvams vis sunkiau darosi leisti savąjį jaunimą studijuoti. Nors ir esama įvairių stipendijų, tačiau nevisiems ir nevisais atvejais jos priimanos. Šioje srityje geriausia padėtis nepasiturintiems ir turčiams. Pastarieji turi pakankamai lėšų patys užsimokėti, o pirmieji gauna visokias lengvatas iš valdinio ir privačių fondų. Blogiausia vidutinių, ant kurio, tiesiogiai ar ne, krenta ar ne tik pati didžiausia mokesčių našta su mažiausiu kiekiu privilegijų.

Taigi, kažkur yra netvarka ir neišbalansuotas jėgų bei išteklių panaudojimas. Per daug privilegijuoti ir per mažai dėmesio vidutiniui.

Lietuviai tikriausia sudaro tam tikrą dalį tų vidutinių, kurie nėra patenkinti krašto vidaus ir užsienio politika. Todėl, jei demokratams ir respublikoninkams tikrai rūpi lietuvių ir kitų panašių mažumų balsai, dabar yra puiki proga išsiaiškinti, rasti bendrą kalbą ir programose rasti vietos "etnikų" reikalams ne vien tik gražiai suformuluotomis frazėmis, bet ir konkrečia veikla. Paskutinieji rinkimai parodė, kad mūsikišiai vis daugiau linksta demokratų partijos pusėn.

Montrealio pensininkų klubo pobūvyje sesuo Paulė supažindina dalyvius su Kanados federacinės vyriausybės atstovu J. F. Davies

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Man gali pasakyti, kad nutyliu apie antrąjį reikalo pusę. Ką gi, netylėsiu. Daug lietuvių ir daug žydų, su kuriais kalbėjau apie Kauno pogromus, tvirtina, kad reikia atsiminti ir prieš tai buvusius įvykius. Apie juos rašė, apskritai, lietuviška emigracija. Pačioje Lietuvoje apie juos kalbama tik siaurame rate.

Lietuvos žydai neretai būdavo komunistai ir prokoministai. Ta banga, kuri iš karto atėjo į Rusiją po revoliucijos, Lietuvoje pavėlavo bent dvidešimtmečiu. Tam yra daug priežasčių. Žydai buvo daugiau negu lietuviai įsijungę į tarptautinį gyvenimą, kuriame reikiškesnės kominternas. Kaikurie tapo komunistais dėl visai pateisinamos neapykantos fašizmui. Kalkuriais atvejais mesijiniai lūkesčiai išsigimė į ištikimybę pasaulinei revoliucijai. Vilijampolės neturtingieji tikėjosi socialinio teisingumo, o pasiturintieji palaikydavo moprą ir padėdavo besislapstantiems komunistų vadams, norėdami būti saugioje pusėje. Negausią lietuvių komunistų partiją sudarė žydai — daugiau kaip pusė (viršūnės paprastai būdavo lietuviškos). Pokariniais metais būklė žymiai pasikeitė, bet tai buvo vėliau.

1940 m. Kaunan įriedėjo sovietų tankai. Netrukus po to Lietuva buvo įjungta į Sov. Sąjungą. Pagrindinius nurodymus duodavo žinomas Dekanazovas, kuris praslunkus daugeliui metu buvo sušaudytas kartu su Berija. Beveik metus buvo pagyrinti ramu. Vidsėlio 1941 m. birželio viduryje Lietuva galutinai įžengė į dvidešimtą šimtmetį — ant jos užgrūvo represijų banga. Baisybės ir aukų skaičiumi jų vargu ar yra mažesnė už pogromus, sekusius po dviejų savaitių.

Apie šiuos įvykius pusbal-siai, laikada net be apkaltinimo, kalbėjo ir pokarinė sovietų spauda. Pavyzdžiui, apie juos rašė mano tėvas savo atsiminimuose. Po penkių — šešių savaitių išnyko dešimtys tūkstančių — inteligentija, tarnautojai, dvasininkai, karininkai, ūkininkai. Įprastiniai stalininiai metodai buvo likviduojamas lietuvių tautos kultūrinis sluogsnis. Tvirtinama, kad buvo tremiami net esperantininkai ir filatelistai už ryši su užsieniu. Manau, kad tai tiesa paprastai dėlto, kad tokių dalykų neišgalvos.

Organuose, kurie tai vykdė, dalyvavo žydai. Aišku, dalyvavo ir lietuviai. Jų pavardės žinomos (kaikurie puikiai gyveno iki šiai dienai), ir aš jų neminėsiu.

Reikia pasakyti, kad taip pat ir žydai buvo suimami ir tremiami. Kalbama, kad proporcijai jų buvo daugiau išstremta kaip lietuvių, nes dauguma žydų priklausė buržuazijai. Bet, žinoma, apskaičiuoti "procentinę normą" sunku ir kažkaip nepatogu.

Pirmomis dienomis po karo valdžia perėjo į lietuvių sukilėlių rankas. Tai buvo iš dalies pagrindžio aktyvistų fronto (LAF), iš dalies savaimingas reiškinys (pora žodžių neišskaitomi, Vert.). Susidarė vyriausybė, kuri paskelbė nepriklausomos Lietuvos atstatymą.

Apie tai mums ne daug žinoma (dokumentacija, vyriausybės narių, atsidūrusių emigracijoje, atsiminimai, išleista ten enciklopedija ir kita — visa tai praktiškai neprieinama). Aišku, lietuvių vyriausybė vedė su vokiečiais sudėtingą ir pasmerktą nepasisekimui žaidimą. Buvo manoma, kad Lietuvai bus galima pasiekti, sakysim, Suomijos statusą. Ateitis buvo piešiama įvairiai, priklausomai nuo aplinkybių. Į vyriausybę įėjo įvairūs žmonės, iki socialdemokratų imtinai. Nemanau, kad jie buvo pogromininkai. Apie jų vieną (architektą Žemkalnį) man žinoma, kad jis gelbėjo žydus. Jau birželio 25 d. vokie-

Žydai ir lietuviai Tomas Venclova

Okupuotos Lietuvos rašytojo straipsnis Sovietų Sąjungos žydų pogrindžio spaudoje

Čia sustabdė vyriausybės veikimą. Premjero Ambrasevičiaus kalboje, paskelbtoje viename sovietų archyvinų dokumentų rinkinyje, pasakyta, kad vyriausybė buvo bejėgė sustabdyti pogromus. Taip pat tvirtinama, kad pogromams vadovavo vokiečių esesininkai, nors ir intensyviai slėpė savo dalyvavimą juose (apie tai buvo kalba byloje Vakarų Vokietijoje). Rugpjūčio 5 d. vyriausybė sustabdė savo veikimą, pareiškus vokiečiams protestą. Jos nariai vėliau buvo vokiečių persekiojami.

Nesmerkiu ir neteisiniu šių žmonių — galiu tik pasakyti, kad nepavydžiu tuometiniams Lietuvos valdytojams, kuriuos istorija vertė rinktis tarp Hitlerio, Stalino ir mirties (vienas nebūtinai išskiria kitą).

Tie, kurie dalyvavo stalininėse represijose, aišku, suspėjo išvažiuoti iš Lietuvos. Skubėdami jie paliko net savo dokumentus. Neapykanta ir kerštas krito ant žydų. Jų buvo daug, išvažiuoti nespėjo. Visi (lietuviai) gi atsiminė, kad vilijampolėčiai sveikino sovietų tankus.

* * *

Ką gi galiu dar pasakyti, iš klausęs šiuos liudijimus? Taip, totalizmas iškraipo žmogaus veidą ir žmogaus motyvus. Taip, prievarta gimdo prievartą, bet blogis visada lieka blogiu, žmogžudystė — žmogžudystė ir kaltė — kalte. Niekas pasaulyje nepakeis fakto, kad 1941 m. birželio gale lietuviai savos minios akivaizdoje naikino beginklius žmones. Nepakeis netgi ir tas faktas, kad dvidešimtam šimtmečio daugelis, kone visos tautos, elgėsi panašiai.

Ir aš, lietuvis, privalau kalbėti apie lietuvių kaltes. Sadizmas ir plėšimai, panieka ir gėdingas abejingumas žmonėms negali būti pateisinti; dar blogiau — jie negali būti išaiškinti, nes glūdi tamsiuose asmeninės ir tautinės samonės kampuose. Dėlto racionaliai priežasčių įsiekijimas yra bevaisis užsiėmimas.

Kaikurie pasakys: "Ką gi, žydus žudė ne lietuviai, o padugnės (arba dar geriau "buržuazii-

niai nacionalistai"), jie neliečia lietuvių tautos. Ir aš panašiai kalbėdavau. Bet tai neteisinga. Jeigu laikysime tautą didele asmenybe (tiesioginis žvilgsnis sako, kad šis personalinis požiūris yra vienintelis vertingas ir teisingas moraliniam pasauliui), tai šioje asmenybėje dalyvauja visi tautiečiai — ir pamokslininkai, ir nusikaltėliai. Kiekviena nuodėmė apunkina visos tautos sąžinę ir kiekvieno individo sąžinę. Suversti kaltės kitom tautom negalima. Savo reikalus jos pačios išsiaiškina. Mums reikia išsiaiškinti savuosius ir atgailoti. Ta iš tikrųjų ir yra dalyvavimo prasmė toje ar kitoje tautoje.

Nežinau, kiek lietuvių perskaitys šiuos žodžius, bet turiu juos pasakyti. Atgaila — sudėtingas dalykas. Tai ne sąskaitų suvedimas su žmogžudžiais, nežinūnt kam jie tarnavo. Tai ne drabužių nuplėšimas, o vidinė atgaila. Bet turime kalbėti apie visa, kas įvyko, neužsidengiant lyg skydu, be vidinės cenzūros, be propagandinių iškreipimų, be nacionalinių kompleksų, be baimės. Turime visada suprasti, kad žydų naikinimas yra mūsų pačių naikinimas, žydų įžeidimas — mūsų pačių įžeidimas, žydų kultūros likvidacija — pasikėsinimas į mūsų sąją.

Dabar Sov. Sąjungos lietuvių ir žydų likimas yra vienodas, nors vis dėlto yra tam tikros žydų (ir lietuvių) problemos, kurias reikia suprasti. Kartu išgyvenome aštuonis šimtus metų. Galbūt šis laikotarpis baigiasi. Tokią valandą būti priešais ar abejingais negalime. Neturime teisės tvirtinti, kad žydų reikalai mūsų neliečia. Mus liečia kiekvienas antisemitinis puolimas. Mus betarpiškai liečia tai, kad pradedamas nutylėti žydų žuvinimas IX forte ir išpučiami kiti ne tiek reikšmingi istorijos poslapiai. Kiekvienas vilnietis neretai eina per buvusio geto rajoną. Mano mokyklos metais tai buvo griuvėsiai. Jų centre rįgošo senovės sinagogos rėmai — ją buvo galima atstatyti, bet ją pašalino (kartu likvidavo ir žydų muzėjų). Dabar ten įrengtas dirbtinis viduramžių restoranėlių ir lietuviško meno parodų rajonas. Nė viena raidė

neprimena, kas čia iš tikrųjų buvo. Šis rajonas daugeliui patinka (jis patinka ir man), bet, iš esmės, tai tautinė mūsų gėda.

* * *

Žinoma, liko ne vien tiktaigėda. Ir apie tai reikia žinoti. Pas mus nebuvo danų karaliaus, bet buvo lietuvių, kurie gelbėjo žydus ir už tai žuvo. 1967 m. (čia metai svarbūs) išėjo knyga "Ir be ginklo kariai". Joje pasakojama apie daugelį dešimčių lietuvių, kurie nebuvo abejingi. Vien tik I. Meras prisimena nemažiau dvidešimties žmonių, išgelbėjusių jį ir kitus vaikus — žydus. Išvardinsiu kelis (kaikurie jų žinomi Izraelyje). Tai kunigai — P. Jakas, P. Macijauskas, A. Gobis, V. Byla, gydytojai — M. Butkevičienė, M. Zubrienė, J. Biliūnienė-Matijonaitienė, O. Baublys, P. Mažylis, A. Matulevičius, A. Žakevičius; universiteto profesoriai — A. Janulaitis, M. Roemeris, Z. Zemaitis; poetas K. Binkis ir jo žmona S. Binkienė, rašytojai — S. Čiurlionienė, K. Boruta, K. Jakubėnas; knygų leidėjas A. Kniukšta, sol. K. Petrauskas ir jo žmona E. Ivanauskienė; menininkas P. Rimša, fizikai — V. Zemaitis, G. Jonaitis; ūkininkai — E. Ivanauskienė, D. Pajojutė, J. Striaupas, J. Kernauskas, A. Strikaitis, I. Zaronas; darbininkai M. Maninaitienė; marijonų vienuolyno vienuoliai; eiliniai žmonės — O. Simaitė, B. Gotautas. Aišku, tai maža dalis. Kaikurie nepateko į man prieinamus šaltinius, nes emigravo arba žuvo Sibire; kaikurie — iš kuklumo; kaikurie liko nežinomi ir niekuomet nebus žinomi.

Taip, pas mus nebuvo danų karaliaus, bet pagyvenusį žydą, išlikusį gete, neseniai pasakojo man atsitikimą, kurį taip pat verta priminti. Jaunas lietuvis, vedęs žydę, nenorėjo su ja skirtis, nors tai būtų jį išgelbėję. Jis gyveno gete ir kartą pradėjo ginčytis su lietuviu sargybinu. Tas apšaukė jį "žydskniu" ir nušovė. Pasakojama, kad prieš mirdamas pasakė: "gerai, kad mirštu, kaip žydą". Galbūt, to ir nepasakė — mitai greitai atsiranda. Jo kapas buvo geto kapinėse Vilijampolėje, tarp pokarinių pastatų. Galimas dalykas, jo dabar nėra. Tikiuos, kad visados atsiras lietuvis, turįs drąsos taip pasielgti.

(Pirmą kartą išspausdinta "samizdato" leidinyje "Tarbut" — žurnalo "Evrei v SSSR" priėdė 1975 m.).

Vertė: J. Str.

Buvo kukli, bet šviesi moteris

A. a. Zuzana Daugvainienė-Daukšytė

Draugijos garbės nars.

Salia veiklos KLB Moterų Draugijoje, velionė yra daugiasia nusipelniusi "Moters" žurnalui. Turėdama patyrimo žurnalistikoje ir gerai mokėdama lietuvių kalbą, ji dirbo prie žurnalo redakcijoje visur, kur tik jos darbas buvo reikalingas, o 1966 — 1970 m. buvo vyriausia žurnalo redaktorė. Taipgi ji bendradarbiavo ir "T. Žiburiuose".

Velionė aktyviai buvo įsijungusi ir į Priskėlimo parapijos organizacinę veiklą. Nuo pat parapijos tarybos įsteigimo (1965) ligi 1974 m. ji sekretoriavo tarybos prezidiumui.

Velionė buvo šviesi, augštos kultūros asmenybė, o kartu ir nuostabią kukli moteris. Ji nesivaikė garbės ir nelaukė pagyrimo už savo darbus. Ji buvo visų mėgstama už savo toleranciją, taktą ir švelnumą. Nežiūrint skaudžių asmeninių išgyvenimų, ji išliko giedras ir jauskus žmogus, o sunkius gyvenimo bandymus atlaikė pasilikdama ištikima savo principams.

Velionė paliko dukrą Dalią Mueller, tris anūkelius ir dvi seseris — Mariją Gudaitienę ir Elzbieta Katilienę su šeimomis. Augščiausias tebūna jai gailėstingas ir geras, kaip ir ji buvo gera mums visiems.

Velionė ZUZANA DAUGVAINIENĖ, buvusi kurį laiką "Moters" žurnalo redaktorė ir KLB Moterų Dr-jos centro valdybos pirmininkė, 1971 m. pagerbiamą žurnalo sukakties proga

Nuotr. M. Pranevičius

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PAMINKLAS LENKUI

Naujoje Vilniaus aikštėje, kuria suprojektavo architektas A. Lukšas, buvo atidengtas paminklinis biustas lenkui komunistui Janui Pševalskiui, sukurtas dail. B. Vyšniausko. Aikštė įrengta Mindaugo ir J. Pševalskio gatvių sankryžoje. J. Pševalskis, gimęs Varšuvoje 1901 m., Vilniun persikėlė 1924 m. ir pradžioje įsijungė į Lenkijos socialistų partiją, o komunistu tapo tik 1932 m. Vokiečių okupacijos laikotarpyje su lietuviais komunistais reikėsi pogrindinėje Vilniaus veikloje, talkindamas Sovietų Sąjungai. Gestapo buvo suimtas ir sulikviduotas 1944 m. balandžio pabaigoje. Nors Maskvai skirta jo kova buvo nukreipta prieš Lenkiją, kompartija dabar ji vadina "didvyrišku lenku tautos sūnumi".

MASKVINĖ PROPAGANDA

Kultūriniais ryšiams su išeivija skirtas sava:traštis "Gimtasis Kraštas" tampa vis didesniu sovietinės propagandos įrankiu. Šis posūkis ypač išryškėjo nuo to laiko, kai kultūrinių ryšių komitetas tapo "Tėviškės" draugija ir buvo įtrauktas į sovietinės "Rodinos" rėmus, o pirmojo narkotiko pareigas iš gen. mjr. Vlado Karvelio perėmė artilerijos gen. Pranas Petronis, karinis okupuotos Lietuvos ektomisaras. "Gimtajame Krašte" staiga pagsausėjo rašinių apie Sovietų Sąjungos politiką ir ypač kompartijos vadą L. Brežnevą bei jo keliones, nors jie nieko bendro neturi su mūsų gimtuoju kraštu ir yra neįdomūs užsienio lietuviams. Niekas jų neskaito, išskyrus nedidelę ir jau baigiančią išmirti Maskvos garbintojų grupelę. Rekordas buvo pasiektas su "GK" 1976 m. priešpaskutiniu numeriu, kurio didžioji dalis skirta L. Brežnevui. Iš atstūnių šio savaitinio puslapių net penkiuose su puse garbinamas tas kompartijos dievaitis. Trūksta tik Stalino laikais praktikuotų telegramų bei laišku, kuriuos lietuviai buvo vertinami siųsti "didžiajam tėvui ir mokytojui" Kremliuje. Besaikis "GK" susovietinimas brežnevine rasliava, matyt, buvo įskaitas iš Maskvos ir redaktoriui V. Reimeriui klusniai perduotas "Rodinai" nusilenkusio vyriausio "Tėviškės" polituko P. Petronio.

BATŲ PROBLEMAS

"Tiesos" ekaitytoji laišku skyrė 1976 m. gruodžio 16 d. J. Šeškauskienė, gyvenanti Jurbarko rajone, skundžiasi: "Daug laiko praranda žmonės, ieškodami moteriškų 39-40 numerio batų. Kaip užkerėta, niekur nerasi didesnio numerio. Ir kuo tas žmogus kaltas, kad jo koja didelė. Kodėl tokio dydžio batų nepagamina tiek, kad jų užtektų visiems? O štai Jurbarko rajono Veliunos paroduotvėse nukainuotų moteriškų batų pūspė keli šimtai porų. Tik jų niekas neperka, nes toks dydis netinka nei vaikams, nei suaugusiems. Kazkas juos gamino, skubėjo, veltui gaisino laiką."

ELEKTROS JĖGAINĖS

Šiluminės Kauno elektros jėgainės įrengimas buvo užbaigtas prieš Kalėdas. Gruodžio 18 d. darbą pradėjo antroji turbina. Pirmoji jau dirba nuo 1975 m. pabaigos. Naujosios jėgainės pajėgumas nepateikiamas. Teigiama, kad visos elektrinės Lietuvoje 1950 m. pagamino 200 milijonų kilovatvalandžių srovės, o 1975 m. — beveik 9 milijonus kilovatvalandžių. Pirmoji atominė elektros jėgainė Lietuvoje bus pastatyta ant Visaginio ežero kranto Ignalinos rajone. Šiuo metu ten auga pirmieji naujojo miestelio namai jėgainės statybininkams. Elektros jėgainės

taipgi yra suplanuotos Mažeikiams, Vilniui ir Kašiadoriams dešiniajame Kauno marių krante.

PIRMASIS TOMAS

K. Poželos spaustuvė baigė spausdinti pirmąjį "Lietuviškosios tarybinės enciklopedijos" tomą, kurio tiražas yra 75.000 egz. Šia proga buvo sušautas "Mokslo" leidyklos vyriausios redakcijos enciklopedijų tarybos posėdis, vadovaujamas leidyklų, poligrafijos ir knygų prekybos komiteto pirm. J. Nekrošiaus. Pranešimą apie naujosios enciklopedijos informacijos atrankos ir pateikimo principus padarė vyr. red. J. Zinkus, apie mokslinės visuomenės dalyvavimą enciklopedijos paruošime — atsakingasis redakcijos sekr. B. Kurkulis. Diskusijose buvo aptartas pirmojo tomo informacijos aktualumas, jos mokslinis bei idejinis lygis, vardyno tobulinimas. Šiais klausimais kalbėjo redakcinės tarybos nariai — kompartijos instituto direktorius R. Sarmaitis, "Komunisto" žurnalo red. G. Zimanas, Mokslo Akademijos viceprez. A. Žukauskas, akademikas J. Dagys, MA ekonomikos instituto direktorius K. Meškauskas, Vilniaus universiteto filosofijos katedros vedėjas E. Meškauskas ir docentas R. Žiugžda. Kalbinais klausimais pasisakė akademikas V. Mažiulis, Mokslo Akademijos narys korespondentas K. Ulvydas.

RESTAUROUOJA KLAIPEDA

Restauracinės Klaipėdos dirbtuvės, įsteigtos prieš penkerius metus, pagrindinį dėmesį skiria senamiesčiui. Architektūrinių detalių grožį atveria senųjų pastatų sienos. Šiuo metu yra atstatomas centrinis Klaipėdos paštas, priklausantis XIX šimtmečiui. II D. kare jis buvo gero krai nukentėjęs, praradęs savo bokštą. Nuo darbus atlieka patyrę restauratoriai Domas Kiesas, anksčiau atstatęs Mosėdžio malūną, kuriame bus įrengtas muzėjus. D. Kiesui yra tekę restauruoti ir Kremliaus sieną Maskvoje. Restauracinės Klaipėdos dirbtuvės kasmet atnaujina 50-70 senųjų pastatų ne tik Klaipėdoje, bet ir kitose Žemaitijos vietovėse. Restauratorių dėka vėl atgijo rašytojo T. Manno namelis Nerinčioje, etnografiniai Nidos ansambliai, Lazdynų Pelėdos muzėjumi tapęs namas, Satrijos Raganos tėviškė. Smiltynės Kogpalyje baigiama atstatyti tvirtovė, kurioj įsikurs Klaipėdos jūrų muzėjus. Pradedamas restauruoti Kretingos krašto tų muzėjus. Jin laikinai bus perkelti Palangos gintaro muzėjaus rodiniai, nes restauratoriai yra numatę ir jo atnaujinimą.

KETVIRTASIS STADIONAS

Klaipėdos Taikos prospekte, jungiančiame naujuosius gyvenamuosius rajonus, atidarytas uždaras lengvosios atletikos stadionas, ketvirtasis toks pastatas Lietuvoje. Jo ilgis — 120 metrų, plotis — 30 metrų, bendras plotas — 3.000 kv. metrų. Bėgimo takeliai yra 200 metrų ilgio. Naujajame pastate taipgi yra įrengti skyriniai šuolininkams, metikams, jame bus galima rengti rankinio bei kitų žaidimų rungtynes, kurias galės stebėti 1.500 žiūrovų. Pagalbinės uždaros stadiono patalpos sudaro medicinos kabinetai, persirengimo kambariai, dušai, metodinis kabinetas. Atidaryme dalyvavo Klaipėdos kompartijos komiteto I sekr. J. Gureckas, vykdomojo komiteto pirm. A. Zaly, respublikinio Lietuvos sporto komiteto pirmininko pavaduotojas A. Černiauskas. Atidarymo proga buvo surengtas koncertas ir pirmosios lengvaatlečių varžybos.

V. Kst.

Ottawa, Ontario

LIETUVIAI — VENECUELIEČIŲ SVEČIAI. 1976 m. gruodžio 10 d. yra Venecuelos karo aviacijos šventė. Ta proga Venecuelos karo attache Kanadai plk. Luis Lammersdorf gražioje "Skyline" viešbučio salėje suruošė priėmimą. Nors šis priėmimas pirmoje eilėje buvo skirtas Otavojės esančių svetimų valstybių atstovams bei Kanados valdžios pareigūnams, į jį taip pat buvo pakviesti ir keliolika lietuvių (gaila, kad dėl įvairių priežasčių didesnis dalis pakviestų lietuvių negalėjo dalyvauti). Svečių tarpe buvo daug uniformuotų ir medaliais pasipuošusių augšto laipsnio kari-

kių. Priėmime dalyvavusiems lietuviams buvo idomu su kaikuriais iš jų ruscirdžiai pasikalbėti.

Vokiečių kilmės plk. L. Lammersdorf yra vedęs Jurbarko gimusią Onutę Beliauskaitę. Jie abu ne tik mieliai su lietuviais bendrauja, bet ir neatsisako dalyvauti svarbesniuose mūsų parengimuose, k. a. baltiečių vakare parlamento rūmuose, baltiečių pavasario baliuje ir kt. Reikia pažymėti, kad praėjusiame baltiečių vakare parlamento rūmuose dalyvavo ir pats Venecuelos ambasadorius Kanadai. vip.

Venecuelos karo aviacijos šventės proga 1976. XII. 10 įvykusio priėmimo metu "Skyline" viešbučio salėje, Otavojė, kur dalyvavo ir lietuviai. Iš kairės: V. Prištepionka, Onutė Beliauskaitė-Lammersdorf, Venecuelos karo attache Kanadai plk. Luis Lammersdorf, I. Prištepionkienė, L. Daunienė, P. Daunius. Venecuelos karo attache su žmona dalyvauja ir lietuvių iškilmėse

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į mūsų

tradicinį ZUIKIU BALIU

- Ivarūs gėrimai • Šilta zuikiena, briediena, stumbriena
- Staliukų ir laimikių loterijos
- Taurių įteikimas geriausiems šauliams ir žvejams
- Linksmoji ir šokių dalis, grojant "Rococz" 5 asmenų orkestrui

- Pradžia — 19 val.

Iėjimas — \$3.50, studentams — \$2.50
HAMILTONO LIETUVIŲ ŽŪKLAUTOJŲ IR
MEDŽIOTOJŲ KLUBO "GIEDRAITIS" VALDYBA

**sausio 29,
šeštadienį,
Hamiltono
Jaunimo
Centro
salėje**

HAMILTON

SOFIJA IR STASYS RAKSCIAI 1976 m. gruodžio 11 d. paminėjo ausinė vedybų sukaktį savo namuose Fruitlande, Ont., dalyvaujant gausiam būriui giminių ir tautiečių

Nuotr. K. Milerio

REKOLEKCIJŲ BAIGIMO proga 1976 m. gruodžio 19 d. ateitininkai suruošė pusrūčius, pyragų išpardavimą ir daiktinę loteriją. Loterijai aukėjo I premiją — laikrodį Prosp. Pharmacy sav. T. Mureika (laimėjo J. Tarvydas). II premiją — statybinių A. Liaukus — medžio drožinį (laimėjo G. Grajauskienė). III premiją — knigtis T. V. sav. A. Pilypaitis — lygintuvą (laimėjo F. Enskaitis). IV premiją — dantų techn. A. Narušytė — savo darbo keramikos vazą (laimėjo F. Stasevičius).

Nuoširdžiai dėkome visiems aukojusiems daiktinei loterijai, visoms ponios, kurios virė, kepė, dirbo virtuvėje, ypač daug darbo įdėjusiai p. Skvireckienei, taip pat ponios, paaukojusios pyragus ir tortus. Visų bendras darbas ir aukos parėmė mūsų pastangas, iš kurių dalį pelno pasiskyrė AV parapijos kalėdinėms eglutėms nupirkti. Ateitininkai

LIETUVIŲ SACHMATININKŲ KLUBAS pradėjo tarpusavio turnyrą dėl perėinamosios taurės. Mergėms dar nebuvo įsijungti. Skambinti klubo pirm. V. Leparskui 549-8465. 1976 m. I grupės perėinamąjį turą laimėjo V. Leparskas, II grupės — P. Latauskas. P. S.

KŪČIOS gruodžio 24 d. treti metai iš eilės buvo surengtos šaulių Jaunimo Centro salėje. Akį traukė puošniai parengti stalai, sustatyti taip, kad sudarė vieną vientisą stalą, prie kurio visiems buvo vietos. Tradiciniai Kūčių valgiai ir didžiulė lietuviškais šiaudinukais papuosta eglė sudarė šventišką nuotaiką. Visi susirinkę jautėsi lyg viena šeima, nors kairurie yra vieniši ir jokių artimųjų neturi.

Kūčių vaišės pradėtos prel. dr. J. Tadarauko malda ir plotkelių laulymu, dalinant šventiškais linkėjimais. Trumpą kalbą pasakė kuopos pirm. P. Kanopa, pasveikindamas visus dalyvius, padėkodamas rengė-

joms ir išskeldamas Kūčių reikšmę. Buvo numatyta šventiškai nuotakai pritaikyta programa, kuri, deja, nebuvo atlikta. Džiugu buvo matyti gausų dalyvaujančių skaičių ir rimtą, Kūčioms deramą nuotaiką.

Rengiant Kūčias, daugiausia darbo įdėjo moterų sekcijos vadovė Stasė Petkevičienė. Jai talkino kuopos šauliai ir šaulės. Ad.

LAI DOTUVIŲ ATVEJ AIS lietuvių daugiausia kreipiasi į "The Marlatt" laidotuvių namus. Ten jie randa erdvias patalpas, patogią bei jaukią koplyčią ir gerą patarnavimą. Per šiuos laidotuvių namus iškeliauja amžinybėn jau daug mūsų tautiečių. Si įstaiga, įvertindama lietuvių visuomenės dėmesį, skelbiai ir lietuvių spaudoje.

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai
Skonestai — kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E.,
HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST.,
HAMILTON — 389-4113

- GUELPH LINE prie PROSPECT,
- BURLINGTON — 639-0510
- LLOYD D. JACKSON SQUARE,
- HAMILTON — 525-9641

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"
830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gynybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš \$7.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 8½%
term. depozitus 1 m. 9½%
IMAME UŽ:
osmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

The Marlatt laidotuvių namai ir koplyčia

The J. B. MARLATT
Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East
(East of Sanford)

Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

VLIKO VALDYBA, susitarusi su Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga, rengia jaunimo seminarą vasario 26-27 d.d. Niujorke. Pagrindinė jo tema — "Politika ir Lietuva". Seminare bus svarstomi šie klausimai: "Laisvinimo institucijų apžvalga", "Lietuvos valstybingumo istorija bei jos dabartinė būklė", "Laisvinimo uždaviniai, viltys ir galimybės", "Pavergto ir laisvo lietuvių jaunulio psichologiniai bruožai", "Jaunimo uždaviniai veikloje prieš okupantą", "Jaunimo kelionių į Lietuvą balansas", apimantis lituanistinius kursus, ekskursijas, viešnages, vizitus. VLIKo sudarancios organizacijos prašomos pasirūpinti bent vieno jaunulio atsiuntimu seminaran ir pranešti tokių jaunulių pavardes.

PABALTIO VARDĄ trečiajame Jungtinių Tautų komitete, svarsčiame žmogaus teisių įgyvendinimo pagerinimą, 1976 m. lapkričio 24 d. iškėlė JAV ambasadorius W. W. Scrantonas, primindamas pagrindinių laisvių ir religinių apraiškų užgnaužimą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. I jo trumpa sakini lapkričio 26 d. bandė atsikirsti sovietų atstovė A. Biriukova teigimu, kad visos respublikos, įskaitant Latviją, Lietuvą ir Estiją, turi joms priklausiančią vietą Sovietų Sąjungos respublikų šeimoje, grįstą pilna socialine lygybe. I šią propagandinę tezę reagoavo JAV ambasadorius pavaduotojas W. T. Bennettas, primindamas A. Biriukovai, kad Sovietų Sąjunga nepriklausomas Latvijos, Estijos ir Lietuvos respublikas yra pasiglemžusi karine savo jėga ir kad tu nepriklausomų valstybių įjungimo Sovietų Sąjungon niekada nepripažino JAV vyriausybė. Savo atsiliepime A. Biriukova teigė, kad Latvija, Lietuva ir Estija Sovietų Sąjungon išjungę savanoriškai, vykdydamos gyventojų valią. Lapkričio 30 d. sovietų atstovas M. Charnalovas puolė JAV vyriausybę dėl Mikronezijos salų Ramiajame vandenyne. Esa, jos tebėra JAV kolonija, kuriai turėtų būti suteikta pilna nepriklausomybė. Atkirtį gruodžio 2 d. pateikė JAV atstovas S. Sober: "JAV nasitraukė iš įvairių Ramiojo vandenyno salų, kurias buvo užėmusi II D. kare. O kaip su Sovietų Sąjunga? Europa pasirinkė tik vienu pavyzdžiu, neužmirškime, kad Sovietų Sąjunga 1940 m. ginklo jėga užgrobė Baltijos valstybes — savo nepriklausomas kaimynes Latviją, Estiją ir Lietuvą. Ji ir šiandien tas buvusias nepriklausomas tautas laiko savo kontroleje, paneigdama joms pagrindines žmogaus teises. Religijos laisvės stoka tėra viena apraish, kurią būtų galima pabrėžti. Mano delegacija klausia: ar Sovietų Sąjunga yra linkusi šias buvusias nepriklausomas šalis pasilaikyti ligi to laiko, kol ilgas istorijos pirštas, bešališkai tvarkantis žmonijos reikalus, vieną dieną pareikalaus pilnos atskaitomybės?" Šie amerikiečių susikirtimai su sovietais dėl Pabaltijo susilaukė komentarų ir net vedamųjų straipsnių spaudoje.

DR. DOMAS JASAITIS, VLIKo raginamas, sutiko paruošti veikala apie Lietuvos žydus ir yra pasirašęs sutartį su Lietuvos Tyrimo Institutu. Veikalo turinį sudarys istorinė Lietuvos žydų apžvalga, žydų dalyvavimas 1940-41 m. sovietinėje valdžioje, nacių okupacijoje 1941-44 m. Lietuvos žydus ištikusi tragedija ir lietuvių pastangos jiems gelbėti. Tautiečiai, turintieji tokių duomenų, prašomi nedelsiant juos siųsti VLIKui, 29 West 57th St., New York, N.Y. 10019, USA.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIECIŲ KLUBAS Miamiye, Floridoje, turėjo naujos valdybos rinkimus. Ja sudaro: pirm. P. Šilas, vicepirm. S. Šeputienė, sekr. B. Bukauskas, finansų sekr. J. Pauliukonis, ižd. P. Lapinskas, narė O. Marsh. Naujojo sezono atidarymas įvyko 1976 m. gruodžio 12 d. Klubo salėje Kūčias gruodžio 24 d. surengė Miami BAL-Fo skyrūs.

PAGRINDINIS JAV LB SIDABRINIS SUKAKTIES minėjimas įvyks kovo 12 d. Hartforde, Conn., "Sonesta" viešbutyje. Jį rengia JAV LB krašto valdyba, bet visais techniniais reikalais rūpinasi LB Hartfordo apylinkės valdyba.

Argentina

ALB ROSARIO APYLINKĖS valdybos susirinkime metinės veiklos pranešimą padarė pirm. J. Papečys ir ižd. T. Plepys. 1976 m. pabaigoje iždė buvo 1.520.950 pezų. Revizijos komiteto pirm. A. Matulis sąskaityba pripažino tinkamą vedama. Po to turėjo įvykti naujos valdybos rinkimai, bet susirinkimo dalyviai pareiškė pagelidavimą, kad dabartinė valdyba, išrinkta prieš keliolika metų, pasiliktų sekančiai dveju metų kadencijai. Taigi, Rosario apylinkėi ir toliau vadovaus: pirm. J. Papečys, vicepirm. P. Daugis, I sekr. V. Senūnas, II sekr. T. Klimaitė-Routaboul, I ižd. T. Plepys, II ižd. J. Guzas, nariai — K. Kiškis, A. Kalinienė, J. Plepienė, O. Papečienė, O. Jaščukienė ir E. Guzienė. Metiniame susirinkime taipgi buvo nartata kiekvienam mirusiam nariui nupirkti gėlių vainika. Dėlto metinis 500 pezų nario mokeskis nuo 8 m. sausio 1 d. padidinamas iki 1.500 pezų.

LIETUVIUS MARIJONUS Avellanedoje, Berisse, Rosario, Villa del

Dique ir Villa Elisoje lankė svečias iš JAV — Sv. Kazimiero marijonų provincijos viceprovincijolas kun. St. Saplis. Argentinoje jis yra darbavsis pirmaisiais pokario metais su kun. V. Raiteliu ir kun. K. Vengru, rūpinamasis lietuviškos salės ir mokyklos statyba. Kun. St. Saplis antrą kartą Argentinoje dirbo 1960-63 m. Viceprovincijolu jis buvo išrinktas 1975 m. Prieš Kalėdas svečias grįžo į JAV, savo parapiją Kenoshos mieste.

Australija

METINI KONCERTA Melburno Lietuvių Namuose surengė "Dainos sambūris", vadovaujamas muz. Alberto Čelnos. Jis buvo pradėtas ir užbaigtas mišras choro atliekamomis dainomis, i programos vidurį įpinant moterų sekstetą, vyrų chorą ir Vytauto Strauko vadovaujamą tautinių šokių grupę "Klumpakojis". Pastarosios pasirodyme pasigendama akordeonisto — jį pakeičia magnetofono juostelių muzika. Koncerte chorui dirigavo ir Danutė Levickienė, gražiai talkinant vadovui muz. A. Čelnai. Kadangi klausytojų eilėse buvo latvių ir estų chorų vadovai, "Dainos sambūris" jiems padainavo dvi dainas latviškai ir estiškai, pabrėždamas kultūrinį baltiečių bendradarbiavimą Melburne.

TRADICINĖ VAKARIENE Melburno lituanistinės mokyklos tėvų komitetas pagerbė mokytojus, dirbančius parapijos sekmadienio mokykloje. Komiteto vardu juos pasveikino ir apdovanojo pirm. D. Čižauskaitė. Mokytojų darbo bei mokinių problemas nušvietė mokyklos globėjas kun. Pr. Vaseris. Vakarienes metu kalbėjo ALB Melburno apylinkės valdybos pirm. A. Pocius, lituanistinių kursų vadovas P. Sungaila, mokyklos vedėjas P. Baltutis, Jonei Žitkevičienei, švenčiančiai pedagoginio darbo keturiasdešimtmetį, sugiedota "Ilgiausių metų".

TASMANIJOS SOSTINĖJE HOBARTE 1976 m. lapkričio 10 d. vėžiu mirė a.a. Tatjana Truchanienė, 1972 m. sausio 6 d. žuvusio Tasmanijos tyrinėtojo Olego Truchano motina. Pastarasis plačiai išgarsino lietuvių vardą savo žygiams Tasmanijoje. Vėlione, anksčiau netekusi savo vyro, skaudžiai pergyveno vienintelio savo sūnaus tragiską mirtį ekspedicijoje. Gyveno pas dukrą ir žentą Kantvilus, dalyvavo ALB Hobarto apylinkės renginiuose, skaitė ir rėmė lietuvišką spaudą. Šios 76 metų amžiaus sulaukusios senutės laidotuvsės atsisveikinimo žodį tarė ALB apylinkės valdybos pirm. J. Paškevičius.

Britanija

LONDONO LIETUVIAI bažnytinės Lietuvos provincijos penkiasdešimtmetį paminėjo pamaldomis Sv. Kazimiero parapijos šventovėje. Mišias atnaušo klebonas kun. dr. J. Sakevičius. Akademinę dalį sporto ir socialinio klubo salėje įvadiniu žodžiu pradėjo LKB Londono skyriaus tarybos pirm. S. Kasparas. Paskaitą apie bažnytinę provinciją bei jos reikšmę Lietuvai skaitė kun. dr. S. Matulis. Po paskaitos visi minėję dalyviai išgirdo juostelės įrašytą BBC pranešimą apie arių katalikų Lietuvos katalikams dovnotą Marijos statulą, kuri atkeliavusi tegalėjo Londonan. Minėjimą eilėraščiais papildė Vladas Slaitas. Užsklandai visi dalyviai sugiedojo "Marija, Marija".

"AMNESTY INTERNATIONAL" renginiuose lietuviams atstovauja Britanijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirm. S. Kasparas. 1976 m. lapkričio 27 d. jis dalyvavo minėtosios organizacijos su kitomis grupėmis susauktame susirinkime pelitinams sovietų kalininams psichiatrinės ligoninės gelbėti. Kalbėtojų eilėse buvo du su tom ligoninėm susipažinę disidentai — Leonidas Pliuščas ir Natalija Gorbanevskaja. Sovietų Sąjungos vyriausybė buvo pasiusta telegrama, reikalaujanti laisvės tuomet dar kalintam V. Bukovskui ir S. Gluzmanui. Gruodžio 10 d. "Amnesty International" paskelbtuosius Tarptautinius Sąžinės Kalinių Metus pradėjo su kitomis grupėmis suorganizuotomis bendromis pamaldomis Westminsterio šventovėje. Sąžinės kalinių simbolizuojantią žvakę uždegė du tokie buvusieji kaliniai — V. Delauney iš Sovietų Sąjungos ir M. Nysham iš Rodezijos. Ši žvakė, apraizgyta spygliuotomis vielomis, degs iki 1977 m. gruodžio 10 d.

Vokietija

ŽMOGAUS TEISIŲ DIENOS proga hamburgietis kun. Vaclovas Sarka parase specialų laišką sovietų kompartijos vadui L. Brežnevui, mininčiam amžiaus septyniasdešimtmetį. Primindamas katalikų bei katalikybės persekiojimą Lietuvoje, vykstantį nuo Stalino laikų, jis prašo L. Brežnevą gražinti tikintiesiems religijos laisvę ne tik šventovėse, bet ir viešajame gyvenime, leisti vysk. J. Steponavičiui ir vysk. V. Sladkeviciui eiti savo pareigas. L. Brežnevas taipgi prašomas užsienio lietuvius įsileisti ilgesnei viešnagėi į Lietuvą, nevaržyti jų keliones po visą kraštą ir sumažinti muto mokesčius dovanų stuntiniam. Laiško kopijas kun. V. Sarka taipgi nusiuntė laikraščių redakcijoms, katalikų bei liuteronų dvasininkams. Panašų laišką jis pasiuntė ir A. Barkauskui Vilniuje.

Kun. dr. J. Gutausko, Delhi, Ont., pagerbtuvės, perdavus klebono pareigas kun. J. Staškui Nuotr. J. Jurkuvėno

Graži padėkos šventė

DELHI, ONT. Pasitraukus ilgamečiam klebonui kun. dr. J. Gutauskui į pensiją, parapijiečiai surengė pagerbtuves. Pagrindinis šio renginio tikslas — parapijiečių padėka kun. dr. J. Gutauskui už šios parapijos įkūrimą ir per 17 metų sėkmingą vadovavimą. Šiuo metu dėl vyskupijos nuostatų, klebonui sulaukus 70 metų, parapijos administravimas perleistas kun. Jonui Staškui.

Pagerbimo pobūvis įvyko 1976 m. gruodžio 12 d. Delhi vokiečių salėje. Pobūvį pradėjo Vl. Miceika, tos popietės programos vadovas.

Pagrindinę paskaitą skaitė dr. Br. Povilaitis tema: "Kun. dr. J. Gutausko dvasios pasaulis". Ji "T2" išspausdinta 1976 m. 51 nr.

P. Augaitis ilgesniam žodyje mėgino pavadžioti dalyvius su kun. dr. J. Gutausku, kuriančiu ir dirbančiu Sv. Kazimiero parapijoje. Jis akcentavo didelį jo sugebėjimą tvarkyti parapiją ūkiškai ir dvasiškai. Ypač gražiais savo pamokslais, lietuviškais papročiais ir giesmėmis perplintom pamaldom dažnai perkeldavo parapijiečius į Lietuvos bažnytkaimių sekmadienius. Sukūrė ne tik religinį, bet ir tautinį Delhi apylinkės lietuvių centrą. Didele tolerancija, meile ir tuo išskirtinai gražiu mokslo, darbo ir kantrybės pėrpintu gyvuoju Dievo žodžiu vedė savo parapijiečius išganymo keliu. Tuo jis pasistatė paminklą savo viengienčio širdyse, kurio nei gamta, nei kintanti laiko dvasia neįstengs suardyti.

Toliau vyko šveikinimai ir padėkos. Vietinės Sv. Kazimiero parapijos vardu savo nuoširdžią padėką ir sveikinimą išreiškė ilgamečios parapijos komiteto pirmininkas Ju. Stradomskis.

Svečias iš Toronto kun. P. Ažubalis, Lietuvos Kankinių parapijos klebonas, šiltai pasidžiaugė kun. J. Gutausko veikla ir vaisiais, klebonaujant Delhi. Vietos šaulių kuopos pirm. Stepas Jakubickas nuoširdžiai dėkojo už rėmimą šaulių, aktyviai dalyvaujant garbės nariu, už tautinio susipratimo ir tėvynės meilės ugnelės nuolatinį kurstymą parapijiečiuose. Karolis Lukošius savo

imponuojančiu bosu buvusiam savo klebonui išreiškė padėką už bažnytinio choro globą, žadėdamas visų choristų vardu ir toliau dvigubai melstis giedant.

Šioj vietoj oficialioji šventės dalis buvo pertraukta vakarienės. Gražiai dekoruota salė, gėlių puokštės ir žvakės ant stalų su skaniais patiekalais ir savais susineštais pyragais sudarė gražų foną. Vaisių pradžioj, J. Stradomskui pasiūlius, mielam solenizantui sugiedota "Ilgiausių metų".

Po vakarienės sveikinimai buvo tęsimi toliau. Toronto Prisikėlimo par. klebonas kun. Aug. Simanavičius pabėrė pilnas riešukučias sveikinimu ne tik savo parapijos vardu, bet ir Prisikėlimo par. moterų, Katalikų Centro ir St. Catharines lietuvių parapijos.

Londono Šiluvos Marijos par. komiteto vardu sveikino A. Petrašiūnas Kun. dr. P. Gaida "T2" vardu pasidžiaugė tos artėjo parapijos gražiai organizuota religine ir lietuviška veikla, jai vadovaujant dvigubam d-rui kun. J. Gutauskui. Jo teigimu, mūsų solenizantas buvęs vienas iš "T2" steigėjų.

Mūsų kaimyninės Rodnės apylinkės vardu, kuriai kun. J. Gutauskas daugeliu atveju yra patarnavęs, kalbėjo V. Ignaitis. Jis pabrėžė kun. Gutausko asmenybę, taip puikiai talpinusią ir mokslininką, daktarą ir nuolankumą, nusižeminimo, paprastum dorybes. Be to, labai šiltai prisiminė klebono pamėgtą kreipimasi į savo artimą mažiūnų "prieteiliuk". Delhi kat. moterų dr. J. Rožė Augustinavičienė šiltai prisiminė savo dvasios vadą per visą čia klebonavimo laiką ir išreiškė viltį, kad kun. J. Gutauskas dar ilgai, ilgai bus jų skrybiaus dvasios vadu. Dabartinio parapijos klebono kun. Jono Staškaus žodyje buvo išreikštas džiaugsmas perimant pareigas iš savo bendravardžio. Prisiminė kun. J. Gutauską kaip savo mokytoją ir džiaugėsi savo vyresniojo kolegos prasingais pamokymais, pirmuosius klebonavimo žingsnius žengiant.

Pagaliau šios apylinkės b-nės valdybos pirmininkė ir šios šventės didžioji iniciatorė A. Ratavičienė dėkojo kun. J. Gutauskui už visus mūsų bendruomenės nariams teiktus religinius patarnavimus.

Kun. J. Gutauskas savo žodyje džiaugėsi parapijiečių jam parodyta meile ir dėkingumu, bet kartu ir kratėsi jam reikiamos pagarbos. Jis stipriai akcentavo kietoką ištrauką iš švento Rašto: jei ir visas savo pareigas kuo puikiausiai atliktum, tai vistiek būsi tik niekam vertas tarnas. Klebonas savo parapijiečių parodyto jam gerumo žadėjo nepamiršti per likusias savo gyvenimo dienas.

Po to sekė meninės programos dalis: Karolis Lukošius paskaitė žiupsnelį iš kun. dr. J. Gutausko raštų. Birutės Vytienės parinktus poezijos gabaliukus iš kun. J. Gutausko, Leonardo Andriekaus, Mykolo Vaitkaus ir Maironio raštų deklavo bei skaitė: Rita Augustinavičiūtė-Jurkuvėnienė ir Birutė Vytienė. Tautinius šokius Malūną ir Subatėlę pašoko mūsų apylinkės jauniausieji šokėjai. Solistė iš Londono Irena Černienė, akompanuojama muz. J. Govėdo, padainavo šešias dainas. Tos gražios sekmadienio popietės ilgesniams prisiminimui kun. J. Gutauskas parapijiečių buvo apdovanotas spalvota televizija, kun. J. Staškaus pieštu adresu su visų vietos organizacijų, valdybų ar atstovų parašais ir šiuo įrašu: "Didžiai gerb. klebonui kun. dr. Jonui Gutauskui. Džiaugiamės Jūsų talento ir ilgo pastoracinio darbo vaisiais, ypač kuriant ir vadovaujant Sv. Kazimiero parapijai Delhi, tam šiltam ir lietuviškam židiniui. Dėkojame už auką, darbą ir kantrybę, vedant mus išganymo ir tėvynės meilės keliu. Visad su meile ir geru Jus prisimindami."

Už dovanas labai nuoširdžiai dėkojo ir jomis džiaugėsi mūsų solenizantas, o dalyviai skirstėsi taip pat patenkinti, kad turėjo progos padėkoti ir dar nors valandėlę, kitą taip kultūringai pabendrauti su savo geruoju ganytoju.

P. Augaitis

Aštuoni milijonai "Talkoje"

HAMILTON, ONT. Kredito kooperatyvas "Talka" užbaigė 1976 m. lapkričio mėnesį peržengdamas \$8 mil. balansą. Tuo būdu per vienerių metų laikotarpį paaugo virš vieno milijono dolerių. Kooperatyvas dabar turi 1947 narius, kurių 699 indėlininkai naudoja čekių sąskaitas, o 481 yra skolininkai. Nariai turi šerų sąskaitoje \$9.290,00, indėlių sąskaitoje — \$859.334,00, santaupų — \$2.959.130,00, terminuotų indėlių — \$3.410.000,00. Taip pat yra gana populiarius registruotų pensijų taupymo planas, kuris per dvejus metus sutelkė \$333.818,00. Šiuo planu narių susidomėjimas vis didėja, ir jame laikomos sumos pastoviai auga, nes nariai, taupydami šio plano rėmuose, gerokai laimi sumažindami pajamų mokesčius ir taip pat gaudami gan didelį 9% už kurį, jei paliekamas sąskaitoje nejudintas, irgi nereikia mokėti mokesčių.

Registruotų pensijų taupymo plano leidžiamos įnešti sumos dabar yra padidintos. Galima įnešti 20% metinio uždarbio, bet ne daugiau \$5.500,00 (buvo \$4.000,00). Jeigu yra pensijų plano atskaitymai darbovietėje, tai galima įnešti 20% uždarbio, bet ne daugiau \$3.500,00 (buvo \$2.500,00) ir dar iš tos sumos atskaitoma įmokėta suma darbovietėje. Registruotų pensijų santaupos atskaitomos nuo uždarbio, apskaičiuojant pajamų mokesčius, jei įneštos metų laikotarpį arba 60 dienų laikotarpį tiems metams pasibaigus. "Talka" iš narių neima jokio mokesčio administravimo išlaidoms, kaip kitur daroma. Taipogi nėra jokių suvaržymų ar papildomų baudos mokesčių, jeigu pinigai išimami prieš pensijos laiką. Tie nariai, kurie turi tokį planą kitose įstaigose, gali visai lengvai perkelti tuos pinigus į savo bankelį "Talka". Viduti-

niškai kiekvienas narys, taupydamas šioje sąskaitoje, už įneštą \$1000 sumažina mokamus pajamų mokesčius apie \$300.

Nariams išduota asmeninių paskolų \$464.237,00 ir nekilnojamo turto paskolų \$6.563.769,00. Per šiuos metus "Talka" turėjo pajamų \$678.915,00, išlaidų — \$666.576,00. Balansas — \$8.059.063,78. Per lapkričio mėn. kredito komitetas leido išduoti naujų paskolų \$123.400,00.

"Talkos" valdyba turėjo savo mėnesinį posėdį gruodžio 11 d., kuriame iš gauto pelno paskyrė Hamiltono šeštadienio mokyklai \$3.500, Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje \$1.500,00, Londono šeštadienio mokyklai \$750,00, St. Catharines šeštadienio mokyklai \$250,00, Hamiltono skaučių "Sirvintos" tuntui \$250,00. Prieš tai lapkričio mėnesį dar buvo paskirta "Gyvatario" kelionei į Australiją parenti \$1.000,00 ir sporto klubui "Kovas" \$1.000,00. Taip pat buvo patvirtintos "Talkos" namo ir raštinės remonto išlaidos, kurių sudarė \$12.388. Raštinės patalpa praplėsta, įrengtas vedėjui atskiras kambarys, sudėti nauji kilimai, rūsyje įrengtas valdybos posėdžių kambarys, papildoma prausykla. Abu išnuomojami butai pagrindinai atremontuoti ir perdažyti. Namas iš lauko apkaltas aliuminiais plokštėmis, uždėtas naujas stogas, nugriauti nenaudojami dūmtraukiai.

Valdyba nutarė šaukti metinį susirinkimą 1977 m. vasario 27, sekmadienį, 4.30 v.p.p., Jaunimo Centro salėje.

Gauti "Talkos" kalendoriai 1977 m. ir nariams išsiuntinėti paštu. Jei kas būtų negavęs, gali pasiimti "Talkos" raštinėje darbo metu.

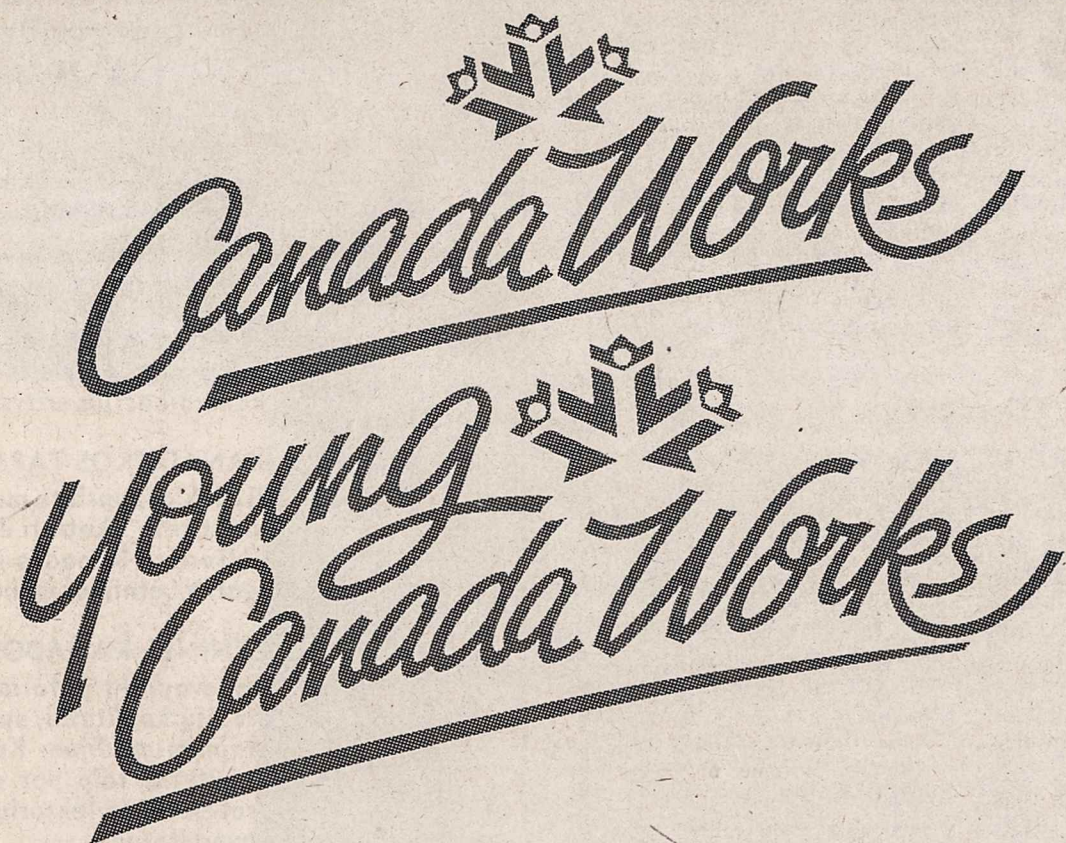
Visiems nariams laimingų 1977 metų!

Stasys Dalius

Jūratė Pažeraitė ir Juozas Venckus, susituokę Los Angeles mieste

ORGANIZUOKITE BENDRUOMENĖS DARBUS DABAR. ITEIKITE PRAŠYMUS IKI VASARIO 4

Istorinių pastatų atnaujinimas, ugniagesių būstinės statyba, pakeitimas jau pasenusios vandentiekio sistemos. Jei sustosite ir pagalvosite apie tai, galbūt rasite daug gerų projektų, galinčių duoti darbų ir būti labai naudingais jūsų bendruomenei.

Šiais metais naujų darbų programa "Kanada Dirba" padės kovoti su nedarbu, parūpindama lėšas grupėms bei organizacijoms, įskaitant privačius verslus, sudarančioms vertingus bendruomenės projektus.

Jei turite projektą, galintį duoti darbą bent penkiems bedarbiams jūsų apylinkėje, kreipkitės į "Kanada Dirba" (Canada Works).

Padarykite tai dabar. Galutinis terminas įteikti prašymams — vasario 4 diena.

Jūsų "Canada Manpower Centre" jau turi prašymų blankus ir programas "Kanada Dirba" informacinį vadovą ("Guide to Applicants"), aprašantį visą programą ir nurodantį kaip įteikti prašymą.

Nuvykite į savo "Canada Manpower Centre" dar šiandien.

Kanada dirba — padarykite, kad ji dirbtų ir jūsų apylinkėje.

SKAITYTOJAI PASISAKO

DEKOJAME UŽ DĖMESIO ATKREIPIMĄ

"T. 2." 1976 m. gruodžio 23 d. nr. 52/1403 "Skaitytojas" teiraujasi, iš kokių šaltinių paimtos žinios, kad Lenkijos kard. St. Wyszinski skelbęs, jog Lietuva yra integralinė Lenkijos dalis, ir Lomžos vysk. M. Sasnowskis pasakęs: "Geriau man nustoti 4000 tikinčiųjų, negu lietuvių išleisti į baziliką melstis lietuviškai."

Mes džiaugiamės, kad ir mūsų skelbiamas žinias atkreipiamas dėmesys ir tuo pačiu mes įvertinami. Žinių šaltiniai šie: "Europos Lietuvis" nr. 33/1323 1976 m. rugpjūčio 24 d. rašė: "DIDESNIS UŽ POPIE-ZIŲ. Kardinolui Stefan Wyszinski jau suėjo 75 m. amžiaus. Jis, pagal įstatymus, turi pasiūsti Pauliui VI savo atsisąstadinimą. Vatikano ir Lenkijos šaltiniai tvirtina, jog popiežius kardinolui atsisąstadinimo nepriims. Jo buvimas pareigose šiuo metu yra labai svarbus Lenkijos katalikams dėl tebesitęsiančių Vatikano pokalbių su Lenkijos komunistine valdžia ir dėl vykstančių Lenkijos konstitucijos pakeitimų. Vienas Vatikano atstovas pripažino, kad Lenkijoje kard. Wyszinski yra didesnis popiežius lenkam, negu Paulius VI. Jis yra nacionalistinio nusiteikimo. Pz. net ir dabar jis kalba apie Lietuvą kaip integralinę istorinės Len-

kijos dalį. Prieš 10 metų jis atkakliai gynė Lenkijos teises į žemes prie Oderio ir Neissės upių ("T. 2.")

"DIRVA" nr. 26, 1976 m. birželio 24 d. rašė: "SEINAI... Seinuose lietuviai yra tiesiog vejami iš bazilikos ir vyskupas M. Sasnowski viešai išsireiškė, kad jam yra geriau nustoti 4000 lietuvių tikinčiųjų, negu leisti jiems bazilikoje turėti lietuviškas pamaldas, vyskupas ir kunigai lietuvius čia laiko blogiau negu šunis. Pagal lietuvių pasakojimus Seinuose, jie čia yra apsaugoti nuo fizinių susidūrimų su lenkais tik valdžios ir milicijos, kitaip lenkai katalikai lietuvius, bazilikoje ar už jos ribų, išmuštų..." (Antanas Laukaitis).

Tas pats iš "Dirvos" buvo spausdinta "Naujiensose" 184 nr. 1976 m. rugpjūčio 5 d., "Keleivys" 27 nr. 1976 m. liepos 6 d. ir "Nepriklausomaj Lietuvos" 33 nr. 1976 m. rugpjūčio 18 d.

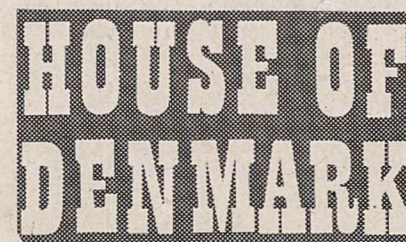
Norėtume, jog toks pat dėmesys būtų atkreiptas į vilniečių priekaištautojus, kad ir jie nurodytų šaltinius, pavyzdžiui, iš kur ima skleidžiamas žinias, esą vilniečiai nori Vilnių atskirti nuo Lietuvos ir pan. Tokios žinios daugiausia skleidžiamos žodžiu. Tai patvirtina gaunami laiškais paklausimai, paskutiniu laiku pasirodė net ir spaudoje.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Kanados krašto valdyba

1977 SAUSIO išpardavimas

Išparduodamos fantastiškos baldų ir kitų reikmenų atsargos, kad būtų pakankamai vietos naujom siuntom

Taip pat importuotos iš Danijos ĮVAIRUS DYDŽIO PŪKINĖS ANTKLODĖS

1942 Avenue Road
Toronto,
787-5767

Atidaryta
kiekvieną dieną 10-9
šeštadieniais 10-6

TORONTO MIESTAS

1977 metų senesniems pensininkams mokesčių pagalbos programa

TIK TORONTO MIESTO NAMŲ SAVININKAM

Norėdama suteikti finansinę pagalbą senesnio amžiaus namų savininkams, miesto taryba leido miesto įždininkui duoti gyvenamųjų namų savininkams \$100.00 kredita, sumažinant 1977 metų tokio nekilnojamo turto mokesčius, kurie atitinka sekančias sąlygas:

Namo savininkas — žmona ar vyras:

- Turi būti **65 metų amžiaus** ar daugiau iki 1977 m. kovo 31 dienos, kuri yra paskutinė blankam užpildyti data.
- Turi **gauti garantuotas papildomas mėnesines pajamas**, kurios mokamos pagal įstatymą (Old Age Security Act, Canada).
- Turėti nuosavybę**, kuri apdėta miesto mokesčiais.
- Turi būti rezidencinės nuosavybės **savininkas** Toronte **nemažiau kaip 5 metus** prieš 1977 m. kovo 31 d.

Jeigu turite teisę gauti tą paramą ir dar nesate gavę blanko, skambinkite miesto įstaigai tel. 367-7036, ir blankas bus pasiųstas.

Blanką turi būti užpildyti kiekvienais metais. Šis kreditas, kur duodamas, yra miesto dovana visam laikui ir yra negrąžinamas.

Informacijų ar pagalbos teirautis tel. 367-7036

ROY V. HENDERSON
City Clerk

Prašymai turi būti paduoti iki 1977 m. kovo 31 d.

Premijuota apysaka "Du draugai"

PR. NAUJOKAITIS

JAV LB švietimo tarybos jaunimo skaitinių konkurso premiją 1975 m. laimėjo Vandos Frankienės-Vaitkevičienės knyga "Du draugai" (išl. 1976 m.). Autorė yra įgudusi vaikų ir jaunimo literatūros kūrėja. Jos sukurti aštuoni vaidinimai šeštadieninių mokyklų scenai yra išleisti knyga "Vaidinimai mažiems ir dideliems" (1965). Lengvu stiliumi, vaikui prieinamu nesudėtingu žodynu parašytos pasakos yra sutelktos knygoje "Karalaitės Gintarės ilgesys" (1975). Mažiesiems skaitytojams išleistos dvi knygelės: "Sokoladinis kiškėlis" (1970) ir "Spindulėlis" (1973). JAV LB švietimo taryba pripažino tinkama mokyklose skaityti pasakojimų knygą apie Lietuvą "Užburto kanklės" (1971). Ir štai po ranka turime naują, švietimo tarybos premijuotą knygą "Du draugai".

"Du draugai" yra apysaka, vaizduojanti lietuvių vaikų didmiesčio aplinkoje. Veiksmas vyksta lietuviškame Čikagos Marquette Parke Tikri gatvių vardai pasakojimui teikia daug tikrovės bruožų. Tiedu apysakos draugai yra mokyklinio amžiaus paaugliai berniukai — Linas Saulaitis ir Vidas Aukštuolis. Tėvai Saulaičiai yra rūpestingi ir sumanūs savo vaikų auklėtojai, moką derinti ir vaikams reikalingą laisvę, ir principų griežtumą. Studentas Paulius yra išaugęs pavyzdingu jaunuoliu. Dar nesugėdusi tebėra ir gimnaziją bebaigianti Giedrė, tačiau ji jau yra pakliuvusi į didelį pavojų. Jos užsi- mezgianti draugystė su narkotikų platintoju Mindaugu Simaičiu, jau spėjusiu pavirsti Maikiu Sims, galėjo baigtis tragiškai. Maikis narkotikais apnuodija keletą mergaičių (ir Giedrę) ir už tai pakliūva į policijos rankas. Šeimos brangenybė — iš kartos į kartą paveldimus karoliuos, kuriuos Giedrė buvo paskolinusi Maikiui, — iš lombardo išperka tėvas, bet Giedrė už tai vasarą turės dirbti krautuvėje, savo uždarbiu atsiteisti tėvui skolą.

Svarbi apysakos veikėja yra ir mažametė Lino sesutė Rita — dar visai naivi, bet natūrali, gyva, temperamentinga mergaitė. Veikėjas yra ir Ritos katinukas Murkis. Apie šį Ritos mylimą gyvulėlį ir pinasi pagrindinė pasakojimo linija. Centrinis veikėjas yra Linas — gyvo temperamento, gabus moksle, darbštus, bet mėgstas ir pramogas, kovojas už tiesą ir gėrį. Jis išsikasa ir, tėvo bei Pauliaus kiek talkinamas, sumaniai įsirengia žuvytėms tvenkinėlį — mėlynąjį ežerėlį su tilteliu ir fontanu. To ežerėlio Linui pavydi kaimynystėje gyvenęs bendramiškis draugas Vidas Aukštuolis. Jis naktį išgaudo žuvytes, apgadiną tvenkinėlį, primurkdo vandenyje katina ir pusgyvį paleidžia ant koridoriaus laiptų. Linas mano, kad jo žuvis suėdė katinas. Perpykęs išikiša katina į maišą ir, nuvežęs į parką, išmeta. Dėl tos nelaimės susirgusiam Linui Vidas prisipažįsta savo nusikaltimą. Draugai pagaliau susitaiko, lanko cirką, bendromis jėgomis mėgina surasti parke Ritos katinuką. Katino įieškojimas įpina vaikus į naujus nuotykius: randa suvargusį senį, kuris sakosi žinas kur yra jų įieškomas katinas, pamato ir Giedrės karoliuos ant Maikio kaklo, pastebi jo negražų elgesį su mergaitėmis, pamato ir kaip padauža Tomas moko mažamečius sportininkus rūkyti.

Pagaliau vaikai pakliūva pas būsimąjį veterinarijos daktarą Artūrą, tarp gyvulių iškamšų pamato ir iškimštą Murkį. Geraiširdė moteris padovanoja Ri-

ta kalbančią papūgėlę. Vis dėlto pasakojimo pabaigoje gyvas Murkis sugrižta namo su pančio galu pakaklėje, vadinasi, iš kamša buvo ne Murkis. Greta Saulaičių pavyzdingos šeimos, gražiai jų auklėjamų vaikų rodomas ir Lino draugas Vidas, neturįs tokios geros namų aplinkos. Vidas yra gana bailus kovoje su blogybėmis, su kuriomis drąsiai kovoja Linas. Jis gana pavydus, nes jaučiasi šeimoje nuskriaustas (turi saugoti mažametį Rimuką, kai suaugusieji kur nors išeina). Mokslas jam nelabai sekasi, tačiau turi gabumų menui: moka tiksliai pamėgdžioti paukščių balsus. Aukštuolių šeimoje auklėjimo reikalai gerokai apelsti, dėlto ir Vidas dažnai nuklysta nuo tiesaus kelio.

Prie miesto aplinkos sugadintų jaunuolių, be jau minėto narkotikų platintojo Maikio, priklauso dar Lino klasės draugai Tomas Vabalaitis ir Maikio brolis Aras Simaitis. Jiedu vagiliauja krautuvėse, grasina klasės draugams, nori pagarsėti daužydami svetimus langus. Už tai pakliūva į policijos rankas ir į griežtą tėvų globą.

Apysakoje paliečiamas ir darbas mokyklose — angliškoje ir lietuviškoje šeštadieninėje. Rodoma pozityvi skautų veikla: su-eiga, pasiruošimas stovyklos vaidinimui. Žodžiu sakant, apysakoje vaizduojamos daugiausia pozityvios jėgos, padedančios svetimam didmestyje išlikti ir geru lietuviu, ir doru žmogumi: gera šeima, dori žmonės, geri draugai, teisingi policininkai, organizacinis jaunimo gyvenimas.

Apysaka suskirstyta į 34 skyrelius. Nuo pat pirmojo skyrelio užsimezga intriga ir neišblėsta iki paskutiniojo. Paslaptingas Lino ežerėlio išgriovimas, gresią pavojai iš padaužų Tomo ir Aro, katinuko įieškojimas ir su tuo įieškojimu susiję nuotykių bei naujos paslaptys, Giedrės nelaimė dėl santykių su Maikiu vis vilioja vilioja skaitytoją bėgti iš vieno skyrelio į kitą.

O pasakoti V. Frankienė-Vaitkevičienė moka paprastą, vaikui suprantamą kalbą. Jos veikėjai kalbasi gyvai, temperamentingai. Štai trumpa jos stiliaus ištraukėlė iš skyrelio "Seima susirinko":

Mama vartė geltonus, sviestė čirskiančius blynus, o iš verdančio puodo sklido malonus saldžios vaisių sriubos kvapas.

— Skaniai kvapia! — sušuko visi trys lyg susitarę. Linas nurijo seiles, tik dabar pajutęs alkį.

— Blynai kepa ir vaisių sriuba verda. Skanu! . . . Mes alkani, mamut, — meiliai tarė tėtė, pasisveikindamas su mama.

— Tėtė sakė, kad jis alkanas kaip vilkas, — prašneko juokdamasi Rita.

— Paskutinieji blynai iškepė. Vakarienė paruošta. Tuoj bus visi sotūs — vaikai ir vilkai. Nusiplaukit rankas ir galėsit sėsti prie stalo, — linksmai pasakė mama.

— O, tėtė jau namuose. Labas! — pasisveikino su tėvu įėjusi Giedrė ir pabučiojo jį. — Bėgu pakviesti Paulių. Jis ruošiasi egzaminams.

Tėvas su motina susižvalgė. Abu žinojo — kai Giedrė labai maloni ir paslaugi, tai jau prašys ką nors nupirkti . . . (22 p.)

Taip panašūs gyvi vaizdai eina per visą knygą. Tik retai pasitaiko ir sausesnio publicistinio stiliaus. Dėlto "Du draugai" gražiai praturtina lietuvių išsivijęs jaunimo literatūrą.

V. Frankienė-Vaitkevičienė, DU DRAUGAI. Premijuota apysaka jaunimui. JAV LB švietimo tarybos leidinys. Čikaga 1976 m. Viršelis dail. D. Štončiutes-Kuo-lienės. 222 psl. Kaina nepažymėta.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėšos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Taip seniau atrodė tautiniai lietuvių moterų drabužiai žemaitijoje. Kairėje — mergina, dešinėje — moteris. A. Tamošaičio piešinys (iš anglų kalba parengtos knygos)

MOKSLO DAKTARAS ARŪNAS ŠLEKYS

V. MATULAITIS

1976 m. Kalifornijos universitetas UCLA Los Angeles mieste suteikė daktaro laipsnį (Ph. D.) Arūnui Šlekiui inžinerijos srityje (Computer systems architecture major field ir Electromagnetics, Communications systems minor fields).

Arūnas gimė Vokietijoje 1946 m. Trejų metų būdamas, atvažiuo su tėvais į Kanadą (Torontą). 1959 m. baigė pradžios mokyklą pirmuoju ir gavo žymenį — taurę ("Academic award"). 1964 m. baigė Toronto Sv. Mykolo gimnaziją. Gavęs tos gimnazijos ir Ontario stipendiją, įstojo į Toronto universiteto inžinerijos fakultetą. 1968 m. jį baigė inžinerijos bakalauro laipsniu.

Arūnas nesusiviliavo greitu uždarbiu, bet siekė mokslo dar toliau. Gavęs stipendiją iš Illinois universiteto (University of Illinois-Urbana-Champaign), dirbo aeronomy laboratorijoje ir 1970 m. gavo elektroinžinerijos magistro laipsnį (MSEE). Tais pačiais metais persikėlė į Kalifornijos technologijos institutą Pasadenoje ir dirbo kaip inžinierius tyrinėtojas ligi 1974 m. Tuo pačiu metu (1972—1974) studijavo Kalifornijos universitete Los Angeles mieste ir dirbo pas prof. dr. Alg. Avižienį, ruošdamasis daktaro laipsniui ("Computer systems Architecture").

Prof. dr. A. Avižienis baigiantis doktoratą kandidatų garbei pobūvyje savo kolegoms amerikiečiams profesoriams pasakė: "Per penkiolika mano profesoriavimo metų Arūnas yra pirmas lietuvis, dirbęs pas mane, kuris gauna daktaro laipsnį skaitytuvų sistemos srityje". Prof. Avižienis yra pasaulyje žinomas autoritetas toje srityje.

Arūnas yra išradęs savo srityje naujų dalykų ir yra padavęs prašymą gauti patentui.

1974 m. Arūnas pradėjo dirbti "Bell Canada Systems" Montrealyje, o nuo 1975 m. rudens persikėlė į Torontą.

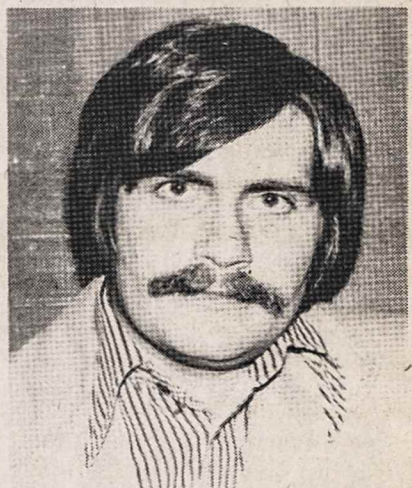
1975 m. rudenį įvykusioje Kanados telefono bendrovių atstovų konferencijoje Toronte buvo pakviestas technikiniu pirmininku mažųjų skaitytuvų sekcijoje. 1976 m. lapkričio mėnesį įvykusioje konferencijoje Toronte, kur dalyvavo daug specialistų iš viso pasaulio, Arūnas skaitė paskaitą "Distributed Minicomputer Systems in Bell Canada", kuri buvo surišta su tarptautiniu simpoziumu apie skaitytuvus.

Arūnas yra parašęs dešimt straipsnių įvairiuose žurnaluose ir dvi knygas: "Minicomputer Design Standards" ir "Executive Overview — Minicomputers and Microprocessors". Šios knygos yra perduotos visoms Kanados telefonų bendrovėms. 1974 m. Arūnas vedė Rūtą

Skuaitę iš Montrealeio, kuri dėstė matematiką ir biologiją W. L. Mackenzie Collegiate Toronte. Praėjusią vasarą susilaukė dukters Brigitos-Jūros. Šiuo metu statybinasi namą Albion Hills, Ont.

Arūnas yra baigęs Toronto Maironio lietuvių mokyklą. Jis visą laiką žaidė ir žaidžia krepšinį "Aušros" sporto klube. Būdamas Los Angeles mieste, padėjo suorganizuoti lietuvių krepšininkų komandą "Banga", kuri buvo gana augšto lygio. Jis turi JAV ir Kanados lakūno leidimus (private pilot licences). Mėgsta gilų nardymą, o žiemos metu — slidinėjimą.

Linkime toliau kilti mokslo srityje ir neatitrūkti nuo lietuvių bendruomenės.

ARŪNAS ŠLEKYS, gavęs moderniosios technologijos daktaro laipsnį

Daugiakultūriškumas? Tai jūsų reikalas

Pagrindinė daugiakultūriškumo idėja — padėti kanadiečiams sugyventi, suprasti vienas kito kultūrą bei skirtumus.

Kadangi tai pastovi vyriausybės politika, apimanti visus kanadiečius, daugiakultūriškumas yra savanoriškas. Jo veiksmingumas priklauso nuo mūsų pačių.

Federacinė mūsų vyriausybė yra sudariusi sekančias programas bei paruošusi priemones:

VALSTYBĖS SEKRETORIAUS DEPARTAMENTE Daugiakultūrė programa yra skirta padėti bei skatinti kultūriniam vystymuisi visų Kanados grupių, norinčių išaugoti savo kultūrinį lobį ir juo praturtinti Kanadą. Sekančios programos padeda siekti to tikslo:

PAGALBA ETNINĖM GRUPĖM Ši programa teikia profesionalų pagalbą grupėms viso krašto ir vietinių mastu organizacijos ir komunikacijos srityse.

KANADIŠKOS TAPATYBĖS PROGRAMA Ji siekia stiprinti mažumų grupių kultūrinį identitetą, skatinti didesnę supratimą bei pažinimą kultūrinio Kanados įvairumo per rankdarbius, teatrą, etninio meno festivalius ir literatūrą.

ETNINĖS KANADOS STUDIJS Vadovaujant patariamajam etninį Kanados studijų komitetui, sudaromos programos tirti etninę studiją Kanadoje. Patariamasis komitetas taip pat administruoja vizituojančių profesorų ir lektorių programą Kanados universitetuose.

NEOFICIALIŲ KALBŲ MOKYMO PRIEMONĖS Ši programa parūpina lėšas paruošti ir pagaminti mokymo priemones kalbų klasėms.

DAUGIAKULTŪRIŲ CENTRŲ PROGRAMA Padeda savanoriškom grupėm organizuoti daugiakultūrius centrus vietinėse bendruomenėse.

IMIGRANTŲ INTEGRAVIMO PROGRAMA Padeda įvairiom grupėm, teikiančiom pagalbą imigrantams, kad galėtų pilniau dalyvauti kanadiečių visuomenėje.

PROJEKTAMS REMTI PROGRAMA Skiria lėšas savanoriškom grupėm ir tuo būdu remia jų daugiakultūrę veiklą.

VALSTYBINĖJE FILMŲ VADYBOJE Valstybinė Filmų Vadyba, kaip savo įnašą į daugiakultūrę programą, yra pagaminusi apie 400 filmų 19 įvairių kalbų. Tie filmai yra nemokamai gaunami Valstybinės Filmų Vadybos raštinėse šiuose miestuose: Vankuveryje, Winnipege, Toronte, Montrealyje, Otavoje ir Halifakse.

VALSTYBINIAME ŽMOGAUS MUZĖJUJE Valstybinis Žmogaus Muzėjus Otavoje renka istorinę medžiagą visų Kanados etnokultūrinių grupių tradicijų. Muzėjus turi surinkęs daug meniškų rankdarbių, įrekorduotų magnetofono bei vaizdinių juostų ir filmų. Specialus dėmesys kreipiamas į liaudies architektūrą, namų baldus, primityvią maisto gaminimo techniką ir rankdarbius, tradicinius pasakojimus, šeimos ir bendruomenės gyvenimą, šventes bei apeigas. Rengiamos kultūrinės parodos, jų tarpe ir kilnojamosios.

VIESUOSE ARCHYVUOSE Etninis Valstybės Archyvas rūpinasi suradimu bei apsauga etnokultūrinės medžiagos, kad ji nepažūtų ar nebūtų sužalota. Atitinkamų sričių specialistai pradėjo rinkti medžiagą reikšmingos bei svarbaus mūsų gyvenimo aspekto, kreipdamiesi į etnokultūrinės organizacijas, sąjungas bei paskirus asmenis.

VALSTYBINĖJE BIBLIOTEKOJE Valstybinė biblioteka suorganizavo daugiakalbę tarnybą. Jos tikslas — įsigyti knygas neoficialiomis kalbomis, vartojamomis Kanadoje, ir padaryti jas prieinamas per viešąsias bibliotekas; išplėsti turimus neoficialiom kalbom knygų rinkinius daugumoje bibliotekų. Pirmoji knygų siunta dešimtyje kalbų buvo išsiųsta iš Otavos 1975 m. kovo mėnesį. Planuojama pridėti kasmet penkias naujas kalbas prie turimųjų 70.

Norintieji pareikšti savo nuomonę arba gauti platesnių informacijų rašykite:

Multiculturalism, 16th Floor, 66 Slater Street, Ottawa, Ontario K1A 0M5

Hon. John Munro Minister Responsible for Multiculturalism L'hon. John Munro Ministre chargé du multiculturalisme

Canadian Art Memorials Ltd.

176 LAKESHORE ROAD WEST (kampas Mississauga Road N.) Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

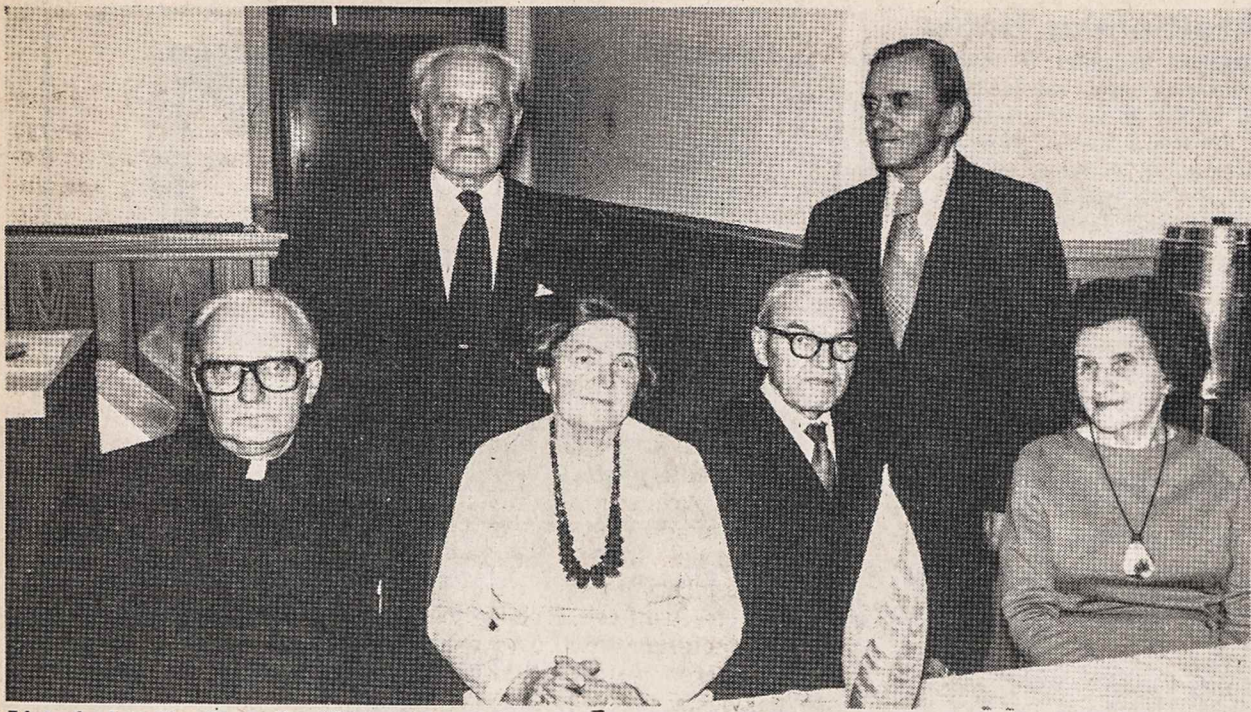
LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kopų pominklų okmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų pominklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757 Namų telefonas 278-4529

Lietuvių Istorijos Draugija, išleidusi 13 istorinių knygų, Čikagoje 1976 m. gruodžio 12 d. paminėjo savo veiklos dvidešimtmetį. Ji turi per 100 narių. Nuotraukoje — šios draugijos valdyba. Iš kairės: vicepir. kun. Vyt. Bagdasarianis, ižd. ir reikalų vedėja A. Rugytė, pirm. dr. J. Jakštas, A. Dumbrienė; stovi administratorius J. Litvinas, sekretorius J. Kaunas.

“Aš noriu gyventi, gyventi, gyventi...”

VYT. A. JONYNAS

Aš nenoriu mirti —
Geriau uosiu būti
Saltu akmens bokštu,
Mažyte sraige....

SALOMEJA NERIS

Apie Iechoko Mero likimą “Tėviškės Žiburių” skaitytojai yra girdėję. Neperseniausiai pasirodė spaudoje šio Izraelin emigravusio Lietuvos rašytojo knyga “Striptizas” (mes būtume rasę Striptizas). Nėra tačiau tai šventosios Žemės padangė gimi knygą. Jos tekstas (nežinia ar nuo to laiko būta pataisų) buvo prasmukęs “Pergalės” žurnale. Vėliau tačiau “Vagos” leidykla rankraštį atmetė kaip “svetimą savo dvasia tarybiniam žmogui”. Bus proga tai pakomentuoti, bet paminėkim iš karto, kad nevienas mūsų, skubiai pasklaidęs leidinį, galbūt širdyje pritaręs tarybinio cenzorijai nuomonei. Iš tiesų, randamės akivaizdoje visiškai naujo pobūdžio romano. Bematant peršasi tokie apibūdinimai, kaip siurrealistinis, abstraktinis, eksperimentinis, avangardinis, egzistencialistinis romanas. Visi jie, kas be ko, iš dalies teisingi. Žinoma, jei sutartumėm, ką reiškia siurrealizmas, avangardizmas, egzistencializmas.

Viena aišku, “Striptizo” atveju turime kūrinių, kokio iki šiol mūsų literatūroje nėra buvę. Skiriasi jis tiek savo sąranga, tiek dvasia nuo tradicinio romano, paremto nuosekliu pasakojimu, buities aprašymu, logiška, bent mūsų akimis pateisinama, personažų elgsena. Nuo pat pirmo skiriasi, nuo pat pirmų scenų mes įžengiam kšmarian kan pasaulin, kuriame negalioja žemės traukos dėsniai. It Bergmano ar Bunuelio filmuose, inkščia isprautas grindinin neužauga, kurį tuoj pervažiuos atriedas įkaitintais bėgiais išgalastas traikinio ratas. Romano veikėjas išsips ir iš nelaimės. Bet ir vėl kartais jis nusineš tą susiraukšlėjusį kūdikio galvelę ir mėgins ją atgaivinti, kartais paliks gulincia. Kodėl? Kas jis, tas personažas? Meras pateikia romano pradžioje jo, Etienne Moreau, duomenis iš saugomo karto tokos: paryžietis, vyriškos lyties... buvęs nešiku ir dainininku... duobkasiu ir valkata... trijų mecenatų užgaudų dėka įvairiu laiku studijavęs teologiją Cambridge, teisę Oksforde, filosofiją Sorbonnoje, o dabar pasišovęs būti laisvu menininku.

Kokia čia mistifikacija? — paklaus nevenias. Ir kam ji? Romano eigoj niekur nebus užsiminta nei apie duobkasystę, nei darbą laivų krovėju, nei studijas. Etienne Moreau, priešingai, yra įkūnyta pilkybė. Pirmenąs Samuel Beckett personažas. Tai, sakytumėm, suabsoliutintas žmogus, klajojantis tarp dviejų slėpimo zonų — gimimo ir mirties — pereinas iš vienos į kitą veik nepastebimai, vos spėjęs išarti protarpįje keletą žodžių. Vis tų pačių: “Myliu, trokštu, geidžiu... Ne, aš nemirsiu... Aš nenoriu mirti...”

Gal jau pakankamai prigąsdinom skaitytoją, kad atbaidytumėm nuo “Striptizo”. Mūsų tikslas tačiau buvo diametraliai priešingas. Taip, “Striptizas” yra naujo pobūdžio veikalas, nieko bendro neturintis su lengvu pasikaitymu. Jo paprasčiausiai nevalia pasiklot ant pusryčių stalo ir skaityti tuo pat metu kabint košę. Tai intymi knyga. Taip pat knyga, kuri neabejotinai paliks žymę mūsų literatūros raidoje, nors gal ir ne

tuoj pat. Užtat patartina neskubėti jos apšaukti siurrealizmu, antiromanu ar panašiai, neperškaučias iki galo. Kaip beatrodytų makabriški, nesuprantami, “nesveikos fantazijos” sukurti vaizdai; kaip neįžvelgiama, kabalistinė atrodytų jų simbolinė prasmė, neužmirština, kad tai tik vaizdai, tik paviršiaus kruopelės. Gal ir nesiras vienos, viensiems priimtinos, bent “rimtų kritikų” aprobuotos interpretacijos (modernusis romanas tuo nuostabus, kad jis leidžia skaitytojui susikurti savo interpretaciją), “Striptizas” esmėje nesudėtingas. Tai gaivi pasaka, kaip gaivios visos pasakos.

Bent lietuviui skaitytojui ne pro šalį šia proga prisiminti vieną tolimą, bet svarbų įvykį. Kai vyko Kaune pirmoji M. K. Čiurlionio paroda, rodos 1910 ar 1911 m., suėję gražūs ponai ir ponios visai kraipė galvas mėgindami suprasti jo drobes. Ir štai užklydo vienas sodietis, dar botkočiu nešinas, apžvalgė pirmą sieną, antrą ir sustabdė aiškintoja: “Nereikia — aš čia pats suprantu. Čia pasaka. Matai, lipa žmonės į kalną stebuklo jieškoti, matai...” Gal labiausiai reikia “Striptizo” atveju tos atvirybės.

Santykių su meno kūriniu dažnai tenka užmiršti, kas išmoka psichoanalizės vadovėliuose ar simbolių aiškinimo knygose. Vėliau prisiminti, kad visais laikais atsiranda menininkų, kuriems pabosta įsilietinusios manieros, perkrovimai, žanro taisyklės, visa “kulinarija”, ir jie tada jieško ko nors naujo. Kūrybiškos kibirkštys. Sakoma, kad devyniolikto šimtmečio vidury gobelenų menas buvo pasiekęs savo viršūnę technikos, spalvų derinimo srityse. Tada buvo mikliai kaišoma virš 270 vasy, visokių atspindžių. Bet kūrybingumas grįžo tam audimo menan tik XX-tame šimtmetyje, kai Lurcat apsiriboję dvidešimties spalvų paletė. Panašiai ir romano srityje. Sumanūs, darbštūs, nagingi buvo realistai ir postrealistai, bet šį žanrą atnaujinio iš esmės tik tokie rašytojai, kaip James Joyce, M. Proust, F. Kafka, Virginia Woolf.

Nuostabu (nežinia džiugu ar apmaudu), kad pastanga atnaujinti lietuvišką romaną gimė Lietuvoje, o ne išeivijoje, kur, atrodytų, seniai turėjom būti perdyti Vakarų literatūros skersvėjų. Tačiau I. Mero “Striptizo” atveju turime aiškų to ryžto pavyzdį. Romane akivaizdus J. Joyce'o ir vadinamojo naujojo romano įtaka. (Nors, ir tai sakant, reikia būti atsargiems. Jau prieš du šimtmečius Sterne bandė tipografiniais ženklais, tuščiais lapais, skyreliais, kuriuos sudarė viena eilutė, ir kitom priemonėm parodyti, kad logiškas, nuoseklus fabulos vystymas, personažų psichologizmas ir visa kita tėra vien išgalėjusios konvencijos. Niekuo negeresnės už kitas).

Kiekvienu atveju, nuo J. Joyce'o, pirmą kartą panaudojusio sistemingai savo romano “Ulyses” konstrukcijai Odisejos pro-

totipą, vis labiau mūsų amžiaus rašytoja ima pagunda komponentuoti savo kūrinių pagal viduramžių, epinio ar muzikinio kūrinių kompozicijos dėsnius, kad jis skambėtų kaip alegorija arba giesmė. Kad jis pagautų skaitytoją savo visuma, ne kokiais dailiai sušukuotais personažais ar nemažiau dailiai nutęptais buities vaizdais. Iš tiesų, daug neatsakomų klausimų kankina mūsų amžiaus rašytoją. Ko verta, sakysim, pastanga jieškoti psichologinės gėlmės, bet tokio klinikinio psichologo užrašų knygutę rasi daug tikslesnę su trikimo diagramą? Ar leistina rašytojui vaizduoti visą žiną, jei mūsų sudėtingame amžiuje menkiausia proga šaukiamės ekspertų menkiausioje problemoje? Jei XX šimtmečio žmogui būdinga gyventi prieštarų minčių ūkanose, kaip gali rašytojas sau leisti rašyti romaną, kur viskas nuosekliu ir logiška? Neatsitiktinumas, jei dažnai naujasis romanas buvo pagylytas su kriminaliniais romanais, kuriuose nėra atomazgos. “Puzzle”. Iš kitos pusės literatūra, be abejonės, veikia kitų menų pavyzdys: tapybos, dailės aplamai, muzikos, kinematografijos. Užtat ir romanas vis labiau stengiasi tapti savita meno šaka kūrybiniu procesu, kuris skolinasi iš tikrovės vien formos, šiuo atveju žodžių, kalbą, bet kuris naudojasi tais elementais, ta žaliava saviems kūrybiams sprendimams. Ne tikrovei atvaizduoti.

Šį polėkį, šiuos pradus rasim ir I. Mero kūrinėje. Tik neužmirškim, begip dailininkui, tapytojui, skulptoriui, net muzikui, kai kas dieną jam ateina pagalbon naujos gamybinės medžiagos, priemonės. Kas kita rašytojui, turinčiam vien kalbos išteklių. Eksperimentavimas galimybės čia ribotos. Lieka gal tik stilistinės įmantrybės ir kompozicinis virtuozizmas. O grėsmė būti palaikytam šarlatanu, ekshibicionistu visada reali. Netenka stebėtis, kad net tokioj Prancūzijoje daug literatūros kritikų atsiliepė ir atsiliepie apie novatoriškų bandymus pašalpai. Tai, žinoma, ne naujiena. Visais laikais taip buvo. Bet be suplaišiojimo įprastų mintijimo procesų literatūra negali augti.

(Bus daugiau)

Tai tik dailis skaidrios, paprastos ir neišlepusios poezijos. Bogutaitės eilės arba gali patikti, arba visiškai ne. Viduriniošios nuomonės kaip ir nėra. Poetės, atrodo, tai visai nejaudina.

Vincas Mykolaitis-Putinas

Sielvartaujantiems

Pakelkite veidus į viršų —
Jie skausmo žymne pažymėti!
Jūs esate dangaus iržinkietė —
Jums lemta kentėti.

Kūrybos nemirštamas žodis
Jūs sielvarte džiūgesiu klesti.
Jūs meilės akimirka galit
Būties amžinybėn pratęsti.

Jūs esat išdidūs ir tylūs,
Sielvarto tūštinis karaliai!
Jūs esat teisingi ir dosnūs
Ir turčiams, elgetos daliai.

Jūs laiminat džiaugsmą ir meilę
Ir laimės nesigailit niekam.
Jūs mes godžiai tiesiam ranką
Ir išmaldį gavę, paliekam.

Mums šypsenos saldina lūpas,
Mus džiugina išnaktų puotos,
Kur skamba palaidas juokas
Ir klastos dvilypio liežuvio,
Gudriai išmeluotos.

Praeikit, į viršų pakėlę veidus.
Kad melo išleptinti jūs nepajustyt.
Ir neškite, sielvarte savo paslėpę,
Mūs gėdą, apgaule į klastą —
Ir sąžinės priekaištų rūstų.

“Poezija II” (“Nespaudinti rinkiniai eilėraščių”), Vilnius 1973. Eilėraščių data — 1959. X. 8.

Garsėjanti pianistė RAIMONDA APEIKYTĖ koncerto metu Santa Monica Woman's Club scenoje

N. ir J. VAZNELIŲ

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629

Telefonas 471-1424

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Čio gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Poetiniai posmai “Po vasaros”

Naujas Vitalijos Bogutaitės eilėraščių leidinys

AL. GIMANTAS

“Ateties” leidykla, ką tik davusi mūsų knygos mėgėjams savotiškai intriguojantį Iechoko Mero romaną “Striptizas”, išleido Vitalijos Bogutaitės naują lyrikos rinkinį “Po vasaros”.

Jos lyrika rami, žodynas gana rinktini. Ji brendusi ir mokslinių pedagogė, kartu neatlaidi ir pati sau. Todėl jos poetinis žodis išmąstytas, brandintas, puoselėtas ne tiek savo paviršiuje, kiek esmėje.

Neįsivaikome elegantiškų posmų, jų čia nėra, greičiau rūstus, paprastas, realus pasaulis (gal ir nevisai gražus):

Velku kojas
vidudienio kaitroj.
Mano pėdsakus
erskėtrožės pražysta.
Aplinkui smėlis.
Iškaitęs smėlis
ir aštrūs dygliai.

Yra ir švelniai idiliškų posmų, kaip pvz. šis:

Nuskyčiau ramunės žiedą
ir būriausi laime:
Myli, nemyl.
Myli, nemyl.

Ir pasidarbė be galo liūdna,
kai į mane pasižiūrėjo
geltona galvute —
Tada tik supratau
kaip skaudžiai
suzeidžiau.

Daug simbolikos, svaigios, šiurkščios, lyg vietomis atėitį pramatanti. Bet niekur nerasi pataikavimo minios skoniui, plojimams ir ko nors ruožval saldaus, specialiai paruošto “bisui”. Tai nebūtų Vitalijos Bogutaitės poezijos pasaulis, nei jos sielos veidrodys. Savo lyrikoje ji nebando ir nenori sukrešti skaitytojo. Ji yra realistė ir gerai nuvokia, kaip ribotas skaichūs eizijos mėgėjų išeivijoje. Tačiau ir to skaichūs užtenka, nes tai jau jos trečia poezijos knyga. Kritikai, spėkime, sutiks ir ši naujausia rinkinį ne tik palankiai, bet ir pripažins, kad “Po vasaros” yra brandus jos kūrybos žodis.

Leidinį spausdino “Lietuvių Enciklopedijos” leidykla, aplanką piešė simboliką pamėgusi dail. Zita Sodeikienė. Tas jos medis, tiesias rankas žemės gylin vietoje šaknų, jau nuo pat aplanko skaitytojui tarnauja lyg ir įžanginiu žodžiu į V. Bogutaitės knygos paslapius.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 1976 m. “Ateties”, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Vitalija Bogutaitė, PO VASAROS. Eilėraščių. Aplankas Zitės Sodeikienės. 72 psl. Kietais viršelais. Kaina \$4. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos. Išleido 197

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

KOMPOZ. V. JAKUBENO LAIDOTUVES

Muzikas, profesorius ir kompozitorius Vladas Jakubėnas, mano gimtojo Biržų krašto sūnus, staigiai mirė 1976 m. gruodžio 13 d. Čikagoje, sulaukęs 72 m. amžiaus. Išvakarėse dalyvavo Marquette Parko lietuvių katalikų šventovėje įvykusiame religiniame koncerte, kurį atliko papilpos choras, vadovaujamas muz. A. Lino, su solistais. Sugrįžęs iš koncerto "Draugo" kultūriniam priedui apie koncertą parašė recenziją, ją perskaitė žmonai. Rytą po koncerto automobilis išvyko lankyti savo mokinių, kuriems privačiai duodavo pianino pamokas jų namuose. Toje neilgoje kelyne jį išliko širdies priepuolis — mirė automobilyje. Parašytą recenziją apie religinį koncertą turėjo kišenėje, tikėdamas ją užvežti red. K. Bradūniui aplankius mokinius. Beje, paskutini muziko ir recenzento raštą surado laidotuvių pareigūnas ir atidavė redaktoriui. Recenzija buvo tuojau išspausdinta kultūriniame "Draugo" priede. Redakcijoje pats savo akimis mačiau paskutinį prof. V. Jakubėno brąžą.

Įvairių koncertų ar operų metu daug kartų yra tekę kartu sėdėti su Jakubėnais. Prof. V. Jakubėnas buvo labai šilts ir taktiškas žmogus, o abiem biržėnams visada atsisardavo naujų temų kalboms. Bet svarbiausias, prof. V. Jakubėnas tokių koncertų ar operų metu išmokė pažinti tikrąją muziką, pastebėti klaidas, atskirti pelus nuo grūdų. Už tai prof. V. Jakubėnui liksiu ilgai dėkingas.

Kaip kompozitorius prof. V. Jakubėnas yra palikęs daug ir labai vertingų muzikos kūrinių. Kaip pedagogas-profesorius jis paruošė eilę jaunųjų muzikų. Visuomenei labiausiai gal buvo žinomas kaip akademikas ir nuosaikus kritikas, rašęs įvairių koncertų recenzijas kultūriniame "Draugo" priede ir "Aiduose". Apie didžiulį prof. V. Jakubėno įnašą lietuvių muzikai, manau, parašys kiti.

Tėvai jėžuitai lietuvių kūrėją-muziką prof. V. Jakubėną leido pašarvoti didžiojoje Jaunimo Centro salėje, kur su velioniu atsisveikino šimtai lietuvių. Pagrindiniai Čikagos choral atsisveikinimo metu giedojo prof. V. Jakubėno sukurtus kūrinius. Tai buvo pačios jautriausios atsisveikinimo minutės. Iš Jaunimo Centro palaikai buvo nuvežti ir "Tėviškės" liuteronų parapijos šventovės ir kitą dieną po pamaldų palaidoti Tautinėse Lietuvių Kapinėse.

Prof. V. Jakubėnas buvo kilęs iš religingos lietuvių reformatų šeimos. Jo tėvas Lietuvos nepriklausomybės laikotarpyje buvo evangelikų-reformatų superintendantas.

Velionis buvo didelės tolerancijos žmogus. Jo sukurtos giesmės "De profundis" bei kitos skamba ir katalikų šventovėse. Priešpaskutiniame savo straipsnyje "Drauge" prof. V. Jakubėnas gražiai įvertino Jaunimo Centro veiklą ir jo statytojus bei išlaikytojus lietuvių jėzuitus.

BURMISTRAS IR LIETUVIAI

Burmistras R. J. Daley, širdies smūgio ištiktas, staigiai mirė 1976 m. gruodžio 20 d. savo asmeninio gydytojo kabinete. Mirė sulaukęs 74 m. amžiaus. Burmistro pareigas ėjo 22-us metus, kiekvienus rinkimus laimėdamas milžiniška balsų persvara.

Mums, lietuviams, įdomu tai, kad burmistras Daley gimė, augo ir visą savo gyvenimą praleido senajame Bridgeporte, kur seniau buvo didžiausia Čikagos lietuvių kolonija, kur nemažai lietuvių tebegyvena ir dabar. Bridgeporto kolonija yra netoli amfiteatro, kur iki šiol vykdamo mūsų dainų ir tautinių šokių šventės. Ilgą laiką asmeninė burmistro sekretorė buvo JAV lietuvaite. Velionis taip pat, palaikė artimą ryšį su daugeliu lietuvių, dalyvavo gen. Lietuvos konsulo dr. P. Daužvardžio laidotuvėse. Kai savo laikui sovietai norėjo įsteigti konsulatą Čikagoje, burmistras Daley aiškiai pasakė, kad, kol jis bus miesto galva, sovietų konsulato Čikagoje nebus.

Čikagos gyventojai savo burmistą gerbė ir mylėjo. Jis taip pat buvo gerai žinomas ir visoje Amerikoje, nes po mirties speciali televizijos programa apie mirusį burmistą buvo perduota visam kraštui.

Burmistras Daley buvo giliai tikintis žmogus, net ir šokiadieniais dalyvaudavo Mišiose. Todėl ir po mirties jo palaikai buvo pašarvoti jo gimtosios parapijos šventovėje Bridgeporte, kur R. J. Daley buvo pakrikštytas, priėmė pirmąją Komuniją, kur buvo palaimintos jo vedybos. Prieškalėdžio laikotarpis Čikagoje buvo labai šaltas, bet prieš šventoves, kur karste gulėjo mirusio burmistro palaikai, išsiriškiavo tokios eilės žmonių, kad žvabiams šaltįje turėjo laukti eilėje net po 2 val. Todėl neuostabu, kad antrą dieną popietę ir naktį į trečiadienį, gruodžio 22, mirusiam burmistui paskutinę pagarbą atidavė per 100-000 čikagiečių, jų tarpe ir lietuviai.

Gruodžio 22 buvo laidotuvių diena. Bridgeporto rajoną policija ir slaptoji tarnyba, atvykusi iš Vašingtono, užblokavo dviejų mylių spinduliu, nes į laidotuvių Mišias atvyko JAV viceprez. Rockefelleris, naujai išrinktas JAV prezidentas J. Carteris, keletas senatorių, kabineto narių, politikų. Į šventovę tebuvo galima patekti su specialiais kvietimais. Minios žmonių pasliko lauke, kur jie sekė Mišių eigą per garslakalbius. Aplink šventovę buvo išstatyti visų pagrindinių televizijos stočių aparatai, juo dešimties reporterių, nes į šventovę, šeimos pageldavimui, televizijos, radijo ir spaudos reporteriai nebuvo įleisti.

Taip Čikaga į amžinojo poilsio vietą palaidėdavo neeilinį politiką, miesto vairuotoją, airių imigrantų sūnų Ričardą J. Daley. Per 22 metus jis Čikagą sutvarkė, išpuošė, kiek galėdamas saugojo ir baltųjų gyventojų teises. Daug kartų pas jį yra buvusios ir lietuvių delegacijos.

St. Catharines, Ont.

(Atkelta iš 4-to psl.)

Didžiai malonu ir jauku buvo matyti nemažą Wellando lietuvių grupę su buvusiu teisėju Lietuvoje p. Blužu, jo žmona, žentū, dukra bei jų vaikais. Buvo lietuvių ir iš kitų vietovių, net iš Amerikos Niagaros ir Buffalo. Kor.

- Daugiausia tie peikia, kurie mažiausiai veikia

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptaukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. WA2-7981, 245-7617

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

BALTIC EXPORTING CO.

SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRAŠTUS IR SOV. SAJUNGĄ

- Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
- Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.

Darbo valandos: 9 v.r. — 6.30 v.v.; šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 S. ir F. Janavičiai

Gili Kanados žiema laukuose ir kalnuose — didis džiaugsmas slidininkams ir jaunimui

Nuotr. Vyt. Maco

Diskusijos pavergtųjų klausimu

ST. CATHARINES, ONT. Pavergtųjų tautų organizacijos suruoštos politinės diskusijos - pietūs įvyko 1976 m. gruodžio 28 d., dalyvaujant federacinio parlamento nariui Gilbert Parent bei regioninės valdžios patarėjui dr. Trevor Morgan, kuris anksčiau yra buvęs feder. parlamento nariu. Pirmininkavo teisininkas ukrainietis Ben Doliszn. Kitą dieną vietinis dienraštis "The St. Catharines Standard" idėjo savo reporterio Martin Van Nierop gana ilgą šio įvykio aprašymą.

Diskusijos vietomis buvo gana karštos. Prisipaustas prie sienos parlamentaras pasisakė nevisad esąs patenkintas premjero Trudeau politikos. Parent, dalyvaujantis įvairiose užsienio reikalų komisijose, neseniai buvo apdovanotas "Royal Canadian Legion Service Medal". Tautybių atstovai jam pateikė po kelerų kitų klausimų. Parlamentaras atsakinėjo įtemptai, bet noriai ištisą valandą. Konservatoriai T. Morgan atrodė labai patenkintas, kai estų atstovas teisininkas K. Raudsepp paklausė G. Parent, liberalą, kodėl tik premjeras John Diefenbaker drįso reikalauti Jungtinės Tautos laisvės Rytų bei Vidurio Europai ir kodėl premjeras Trudeau nedrįsta šiuo reikalu prasitarti.

Paklaustas latvių atstovo P. Vasarinš, kodėl sovietai gali gabenti į laisvus kraštus visokią propagandinį šlamštą, o patys neišleidžia nė Biblijos, Parent pažyrino sovietų spaudinius su pornografijos leidiniais, kurie irgi yra toleruojami laisvoje Kanadoje.

Lietuvių atstovas ir kartu šios pav. tautų organizacijos pirm. S. Setkus, aptaręs rašytojo J. Kralkausko bei kitų lietuvių vargus lankantis pavergtoje Lietuvoje, paklausė, ar Sov. Sąjunga neišnaudoja Kanados piliečių pasiūlyvimui jai labai reikalingos užsienio valiutos? Ką Kanados vyriausybė numato daryti dėl niekur kitur neaprakčiuojamų suvaržymų, tokių kaip pvz. priedarvos sutikti giminės viešbutyje? I tai parlamentaras G. Parent atsakė šitokiu paaiškinimu: sovietai turistus leidžia tik į tokias vietas ir tokius kambarius, kuriuose gali įtaisyti klausymo aparatėlius, kuriais girdi ir tyliausios pokalbius.

S. Setkus, išdėstęs Kestučio Jokubyno 20 metų kančias Sibire bei jo brolio Jono Hamiltone pastangas Kestutį atskviesti pas save, paklausė, ar Kanados vyriausybė negalėtų imtis radikalesnių priemonių padėti savo piliečiams ir kartu tiek skriaudoms patyrusiems žmogui, kiek yra patyręs K. Jokubynas? Vietoje atsakymo G. Parent paprasė pristatyti K. Jokubyno bylą jam. Pažadėjo kreiptis į premjerą Trudeau. S. Setkus šią bylą jam jau iškėlė.

Lenkų atstovas plk. E. Dzieržek sustojo prie Katyno, norėdamas žinoti, kodėl Kanados vyriausybė nepaskelbia kanadiečiams tikros tiesos apie sovietų masinį išžudymą lenkų karininkų Katyne? G. Parent teisinosi mažai ką apie šį reikalą žinąs.

Čekoslovakų Tautinės Sąjungos pirm. Fred Pejskar norėjo žinoti, ar Kanados vyriausybė numato kuo galėtu padėti po sukilimo atvykusiems čekams, kurių santaupos bei pensijų inaišai liko Čekoslovakijoje.

Vengrų atstovas, buvęs Vengrijos parlamento narys Nicolas Mezes, paklausė, ką numato vyriausybė daryti

su sovietų agentais, įsiveisusiais įvairių tautybių bendruomenėse, visokiems būdais mėginančiais kiršinti, nustatyti vieną tautybę prieš kitą, žymesnius veikėjus iškelti spaudoje iškreiptai, dažnai kompromituojančioje šviesoje. Tokie agentai kartais nufotografuoja ar filmuoja renginių dalyvius ir nuotraukas siunčia ir pavergtus kraštus giminėn teorizuoti. I tai parlamentaras nieko apčiuopiama negalėjo atsakyti.

Taip pat nieko negalėjo atsakyti ir klausima, kodėl pagal Jungtinių Tautų rezoliuciją Anglija, Prancūzija ir Izraelis turėjo 1956 m. pasitraukti iš Suez, o Sov. Sąjunga, kuri nevykdė panašiu 8 rezoliucijų, nebuvo priversta pasitraukti iš okupuotos Vengrijos bei kitų Rytų-Vidurio Europos kraštų.

Paskutiniai klausimai teko ukrainiečių atstovui B. Doliszn, kuris norėjo žinoti, kada Kanada numato įsteigti konsulatą dabartinėje Ukrainoje. Taip pat jis paklausė, kada Kanados vyriausybė iškels Jungtinės Tautos Sov. Sąjungos politinių kalinii išlaisvinimo reikalą? I šiuos ir kitus svarbius klausimus G. Parent atsakinėjo bendrais pasiteisinimais, tapusiais šablonu Kanados politikos. Pvz. i konkretų klausimą, ką numato daryti R. Europos pavergtųjų tautų laisvinimo reikalu, atsakė, kad karo su Sov. Sąjunga neturi jėgų pradėti, tartum nebūtų kitų efektingų būdų. Jam atrodė ilgai nui viską bus galima pasiekti taikiu keliu. Pabrėžė, kad esąs komunizmo priešas, daras ir darysias viską pavergtiems padėti, išreikšė viltį, jog sovietų spriespaulda turės galų gale įsnykti.

Dr. T. Morgan irgi turėjo darbo. Kaip ne vyriausybės narys, jis nebuvo traukiamas į politikos reikalus,

Amalriko perspėjimai

Po kelerių metų kalėjimo, ištremimo Sibire ir nuolatinio persekiojimo rusų istorikas Andriejus Amalrikas š.m. liepos mėn. buvo ištremtas užsienin. Atvykęs į Paryžių, jis viešai pareiškė, kad Amerikos bičiulystė ir vadinamasis atolydis su Sovietų Sąjunga gali privesti prie katastrofos. Savo kalboje jis iškėlė sekančius faktus.

Rusai visada pasitikėjo tik stipria karine jėga, paremta griežtomis galingų vadų kalbomis. Pasak Markso, jėga yra istorijos pagrindas. Tad jei norima tartis su rusais rimtai ir ką nors pasiekti, reikia remtis jėga. Rusai esą nepakencia ir laiko idiotais Vakarų diplomatus, kalbančius su jais švelniai, mandagiai. Net amerikiečiai valdžios viršūnėse nesupranta rusų komunistų, kad jie viena sako, o kita daro. Amerikos - Sov. Sąjungos santykiai neturėtų remtis dabartinės padėties palaikymu. Kol Sovietų Sąjunga bus uždara šalis, kurioje maždaug 10 vyrų gali nuspresti karą ar taiką, Amerika negali būti rami.

Visokiais mandagiais ir nereikšmingais pasitarimais bei konferencijomis su Sovietų Sąjunga nieko negalima laimėti. Jei Amerika ir visi Vakarai sustabdytų kreditus ir pagalbą ru-

sors jis šioje srityje yra žymiai stipresnis negu G. Parent. T. Morgan 10 minučių kalbėjo apie regioninę politiką ir atsakė į kelis svarbius klausimus, pateiktus Brock universiteto prof. dr. Victor Fic.

Ižanginė ir baigiamąją diskusijų kalbą pasakė pavergtųjų tautų org. pirm. S. Setkus. Jis pareiškė, jog diskusijų tikslas buvo informuoti visuomenę apie labai sunkią Sov. Sąjungos spriespauldą pavergtuose kraštuose, priminti pavergtiems broliams ir sesėms, ką jie nėra pamiršti. Taip pat norėta parodyti, kaip veikia tikroji demokratija laisvuose kraštuose, ir atkreipti Kanados vyriausybės dėmesį į pavergtųjų problemas.

Pietūs ir diskusijos vyko puošnioje aplinkoje, dalyvaujant ir visų tautybių bendruomenių pirmininkams bei svarbiųjų organizacijų veikėjams. Laikas neleidė pristatyti jų, nes ir taip viskas užtruko apie tris valandas. Kun. J. Liauba pietus pradėjo malda.

Iš tautinių grupių lietuvių buvo daugiausia. Lietuviai šiame mieste jau yra išryškėję kaip geriausiai organizuota grupė. Kitų tautybių dalyviai, užsirašę iš anksto ir tuo užėmę vietas, nevisi pasirodė. Vistiek dalyvių buvo gražus skaičius. Tai gerokai prisidėjo prie šio renginio pasisekimo.

Pabaigoje pirmininkaujančiam B. Doliszn pasiūlius, parlamentarams buvo padėkota audringais plojimais. Jais buvo priimtas ir jo pasiūlymas tokias diskusijas rengti kas metai. Siemet negalėjęs dalyvauti Ontario kultūros ministeris Robert Welch savo rašte šios o-jos pirmininkui pasižadėjo kitais metais dalyvauti. Kor.

sams, įvyktų krizė ir galimos reformos. Helsinkyje 1975 m. pasirašyti susitarimai ant popieriaus atrodą gana puikiai, bet tikrumoje Sovietų Sąjunga nemanoma jų išpareigojimų laikytis.

Chruščiovo laikais buvo kiek pažengta laisvėsni visuomenės link, bet tas judėjimas buvo sustabdytas. Ten negalima iš anksto numatyti kas atsidurs viršūnėje, nes bet tarpusavio kovos ten tas sostas nepasiekiamas.

Siuo metu Sovietų Sąjungoje esama didelio nepasitenkinimo ir žemdirbių bei darbininkų tarpe, net daugiau nei intelektualuose, bet tų visų grupių nuomonės esančios susiskaldžiusios. Vyksta visų religijų persekiojimas, čia mažesniu, čia vėl griežtesniu tempu. Jei kada nors kariai perimtų valdžią, Amalriko nuomone, marksizmas pasiliktų, bet reformuotais. Tada galima būtų tikėtis kiek laisvesnio gyvenimo. Kol Vakarai remia Sovietų Sąjungą, ten jokių pakeitimų nebus.

Sovietų Sąjunga, pasak Amalriko, sudaro grėsmę visoms nepriklausomoms valstybėms, ar jos būtų dešiniųjų, ar kairiųjų partijų valdomos. Praeityje žuvo neviena galybė beremdama galimus ateityje priešus. B. B.

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v. r. iki 7 v. v.

Tėviškės Žiburiai • 1977. I. 13 — Nr. 2 (1405) • 9 psl.

TORONTONT

Kultūrinė estų veikla. Muzikinis kritikas John Kraglund, "The Globe and Mail" bendradarbis, 1977. I. 7 išspausdino rašinį apie estų veiklą. Anksčiau estai esą rengė koncertus tik savajai publikai, o dabar išeina ir į plačiąją visuomenę, tuo būdu sudarydami tiltą tarp etninės grupės ir kanadiečių visuomenės. Vadovaujant Stellai Kerson, sudarytas vienetas "Estonian Concert Management", kuris rengia žymių estų muzikų koncertus Town Hall salėje. Vėliau užsimota dar plačiau — įsteigtas "Estonian Art Centre". Pastarasis rūpinasi ne tik meno veikla, bet ir menininkų prieaugliu, duodamas stipendijas. Naujojo centro svajonė esanti pastatyti estų kultūros centrą tarp Barrie ir Orillios miestelių. Jame būtų įrengtos koncertų bei teatro patalpos, muziejus. Istorinės vertės dalykai esą jau surinkti su feder. valdžios finansine pagalba. Prie šio rašinio reikėtų pridurti, kad Toronto estai su valdžios parama pastatydino didžiulius studentų rūmus "Tartu College", surengę pasaulinio masto estų kultūros dienas, atkreipusias viso miesto dėmesį.

Kanados vyriausybė, vykdydama daugiakultūrę programą, užsakė pas įvairius autorius eilę veikalų apie tautines grupes. Iki šiol iš tos eilės pasirodė veikalai apie Kanados japonus, lenkus, portugalus ir skotus. Veikalą apie lenkus paruošė du autoriai — Henry Radecki ir Benedykt Heydenkorn. Pirmasis yra gimęs Lenkijoje, profesorijau augstosiose mokyklose, dėstydamas sociologiją ir antropologiją. Antrasis taip pat yra gimęs Lenkijoje, sociologas ir lenkų laikraščio redaktorius. Jiedu apie lietuvius rašo: "Prior to 1939, about 35% of the population of Poland was composed of Ukrainians, Byelorussians, Jews, Germans, and others. The Lithuanians, whose nation, until the last partition in 1795, formed an integral part of the Kingdom of Poland and Lithuania, were an inseparable part of the Polish nation" (A Member of a Distinguished Family, McClelland and Stewart, Toronto 1976, p. 188). Taigi, oficialiame leidinyje lietuviai laikomi neatskiriama lenkų valstybės — tautos dalimi (praeityje). I tai turėtų atkreipti dėmesį gen. Lietuvos konsulas ir lietuvių organizacijos.

Tautos Fondo atstovybė Kanadoje atsiuntė "T2" \$40 auką ryšium su laikraščio patarnavimais jo veiklai. Dėkojame už paramą.

Komunistų savaitraštis "Laisvė", spausdinamas Niujorke, kiekviename numeryje skelbia žinias iš Kanados lietuvių komunistų veiklos specialiaame skyriuje "Kanados žinios". Sis skyrius buvo įvestas, kai torontiškis "Liaudies Balsas" sustojo ejęs. Jame nekartą buvo rašyta apie sovietinės "Tėviškės" draugijos Vilniuje darbuotojos Monikos Ravinskienės lankymąsi Kanadoje. "Tėviškės" draugija, rusiškosios "Rodinos" skyrius Vilniuje, yra skirta komunistinei propagandai skleisti išeilvių joje. Tam tikslui ji leidžia ir propagandinį laikraštį "Gimtasis Kraštas", kuris yra siuntinėjamas nemokamai išeiviams viusuose kraštuose, neišskiriant nė vienuolių. Kaip matyti iš "Laisvės" aprašymų, M. Ravinskienė lankėsi Montrealyje, Toronte, Vankuveryje ir kitose lietuvių gyvenamose vietovėse propagandiniais tikslais. Jos atstovaujamos "Tėviškės" draugijos laikraščiui "Gimtasis Kraštas" talkina ir vienas kitas "dypukas" Kanadoje. Jų pavardės figūruoja šalia Brežnevo ir kitų komunistų veikėjų nuotraukų bei rašinių. Gaila, kad atsisranda naiuvių žuvelių, pakliuvančių ant sovietinės meškerės. Skt.

ŠYPSENAS

Vilniaus krautuvėje

"Tarybinėje" vaisių krautuvėje, Vilniuje, įeina žmogelis ir klausia:

— Ar turite obuolių?
— Ne, — atsako pardavėja.
— O kriaušių yra?
— Nėra.
— O kaip su slyvom?
— Draugas pilieti, čia ne informacijų biuras. Aš negaliu atsakinėti i visus jūsų klausimus...

Salin visi "izmai"!

Viename susirinkime pavergtojų Lietuvių agitatoriaus pasakė smarkią kalbą, kurią užbaigė šaukdamas: "Salin kapitalizmas, nacionalizmas, fašizmas ir amerikiečių imperializmas!"

Balsas senutės iš vidurio salės:

— Ir reumatizmas, drauge, ir reumatizmas!

Parinko Pr. Alš.

HETHERINGTON

Marius Rusinas (9 v.r. — 5.30 v.v.)
1651 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO

Telefonai:
743-0100 arba 233-3323
Užmiesčio nuosavybės: ūkiai, sklypai, žemės investacijos

FRANK BARAUSKAS, F.R.I., R.P.A.

FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor
3828 Bloor Street West • Islington, Ontario

DRESHER-BARAUSKAS

INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE • REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.

Narys "Better Business" Biuro

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas 531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

Visų laukiamas metinis

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ SPAUDOS BALIUS

- Hamiltono mergaičių "Aido" choras, vad. sol V. Verikačio, su specialiu repertuaru
- duetai — solistų Rimo Strimačio ir Vaclovo Verikačio (akompaniatorius — Jonas Govėdas)
- didžioji loterija (spalvota televizija, paveikslai, skulptūros, keramika ir t.t.)
- mažoji loterija (su įėjimo bilietais; "Napoleono" tortas ir daug kitų dalykų)
- įvairūs gėrimai, šilti valgiai, skanėstai
- geras šokių orkestras

vasario 5, šeštadienį, ANAPILIO salėje

Baliaus pradžia — 7 v.v.,
meninės programos
— 7.30 v.v.

Bilietai — \$5.00, studentams — \$2.50 (galerijoje);
gaunami "T. Žiburių" administracijoje ir parapijose
(sekmadieniais) po pamaldų. Stalus (po 10 asmenų)
rezervuoti "TŽ" administracijoje tel. (416) 275-4672.

SPAUDOS BALIUS — VISŲ VAKARAS. DALYVAUKIME JAME IŠ VISUR — TOLI IR ARTI!

TORONTONT

Anapilio žinios

Telefonas 277-1270

— Šventovės statybos planai įteikti plieno bendrovėms kainoms gauti.
— Lietuvos Kankinių šventovės statybai aukoją \$200: B. M. Norkai; po \$100: J. I. Žiurinskai, A. S. Petraičiai, J. Birgiolai. Geradariams nuosirdi padėka.

— Anapilio Sodybos Korporacija praėjusią savaitę gavo a. a. Jono Miškinio testamentinį palikimą \$20.000. Anapilio sodybai paaukėjo \$300 dr. A. A. Valadkos.

— Praplečiama jaunimo sekcija, įjungiant grupes — sporto, rankdarbių, foto, slidininkų ir kt. Tuo reikalu sausio 18, antradienį, 7.30 v.v., mažojoje Anapilio salėje įvyks jaunimo pasitarimas. Suinteresuoti maloniai kviečiami atsilankyti.

— Parapijos komiteto posėdyje kilo mintis imtis iniciatyvos pagloboti priešmokyklinio amžiaus vaikus sekmadieniais 11 v. pamaldų metu. Šiai globali suorganizuoti yra pakviesta mokytoja Irena Kryževičiūtė ir lietuvių mokyklos mokytoja Petkevičiūtė. Praėjusį sekmadienį abi iniciatorės jau turėjo pasitarimą su motinomis, turinčiomis mažus vaikus.

— Tikybos pamokos vaikams sekmadieniais, 11 v., klebonijoje.

— Sv. Jono lietuvių kapinėse palaidoti: a. a. Julija Daunienė, Kotryna Taujenienė ir Julius Rupkalvis. Velionių artimiesiems nuosirdi užuojauta.

— Pamaldos: sekmadienį, 10 v.r., už a. a. Joną Miškinį, 11 v.r., už a. a. Stasį Perminą ir a. a. Alfonsą Augustą, velionies mirties 15 metų įproga.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

Telefonas 277-2148

— Sekmadienį, 9.30 v.r., pamaldos ir sekmadienio mokykla.

— Parapijiečiai bei remėjai prašomi prieš pamaldas arba po jų pasiimti 1977 m. kalendorių, sekmadienių aukų vokelius ir šių metų finansinių pasižadėjimų blankus.

— Maldos prisiminkime ligonius, ypač Elena Balčiūnienę, sergančią Sv. Juozapo ligoninėje, ir Liudviką Manšą, grįžusį iš generalinės Hamiltono ligoninės.

Lietuvių Namų žinios

— Praėjusio sekmadienio popietėje dalyvavo apie 200 asmenų Svečių knygoje pasirašė A. Rūta iš Chatham, Ont., dr. K. Keblys iš Detroito.

— LN biblioteka gavo iš Ant. Diržio 3 knygas. Dėkojame.

— Koncertinis fortepijonas jau baigtas išmokėti. Paskutinę auką sąskaitai apmokėti įteikė Pr. Dovidaitis. Ačiū jam.

— Be LN bibliotekos, III a. šalia posėdžių kambario, veikia skaitykla, kurioje yra lietuviški laikraščiai, leidžiami Kanadoje ir JAV-se. Visus laikraščius užsako ir prenumeras apmoka kredito kooperatyvas "Parama".

— LN Pensininkų Klubas sausio 30, sekmadienį, 3 v.p.p., šaukia metinį visu narių susirinkimą Gedimino Pilies menėje. Bus svarstomi įstatų pakeitimai ir renkama nauja valdyba. Nesusirinkimas nustatytu laiku reikiamam narių skaičiui, už valandos prasidės susirinkimas, neatsižvelgiant į susirinkusių narių skaičių.

— LN autoaiškės darbas tebe registruojami darbininkai. Suinteresuoti prašomi kreiptis į LN raštine arba tel. 533-9030.

— LN nario įnašus sumokėjo: A. Bričkus \$100, Vyt. Savickas, R. Mikalauskas po \$25, Vikt. Janulevičius \$20, L. Dailidaitė, Vl. Makusa, Rūta Huxgola, J. Birštonas, V. Birštonas, B. Birštonas po \$10.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS ir virtuvė su baldais arba be jų moteriai prie High Park požeminio stoties. Rami vieta. Tel. 762-7196.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prielanką kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

Prisikėlimo parapijos žinios

— A. a. Julius Rupkalvis, 65 m., mirė sausio 10 d. Sv. Juozapo ligoninėje. Pasarvotas Turner-Porter laidojimo namuose. Rožinis — antradienį ir trečiadienį, 8 v.v. Laidojimas sausio 13, ketvirtadienį, 10 v.r., iš Prisikėlimo šventovės liet. kapinėse. Velionis paliko liudinčius — žmoną Vanda, sūnų Julij, dukrą Kristiną, Gili užuojautą artimiesiems.

— Kotryna Taujenienė, 87 m. amžiaus, lankydama dukrą Montrealyje, staiga mirė. Palaidota sausio 11 d. iš mūsų šventovės Sv. Jono kapinėse. Giliai užjaučiame jos dukras Adele Lediene ir Stasę Danaicene, jos anūkus Rimą ir Almį Ledus, Rūtą ir Algį Danaičius bei visus artimuosius.

— Giliai užjaučiame: Vladą Melnyką ir jo šeimą, mirusį jo mamytę Marijai Melnykienei Lietuvoje; Joną Kirvaitį, kurio brolis Vincas žuvo nelaimėje Lietuvoje; Joaną Smolskienę, Gedimina ir Algį Smolskį, Birutę Vaitiekūniene, mirus Lietuvoje jų pusbroliui ir dėdei kun. V. Padolskiui; Stasę Racickienę, Amerikoje mirusį jos krikšto sūnui Vytautui Marčiukaičiui; T. Lorencienę, kurios sesuo Ona Ulevičienė mirė Bostone.

— Julija Daunienė, 74 m. amžiaus, palaidota sausio 7 d. iš mūsų šventovės Sv. Jono kapinėse. Paliko nuoliusius — vyrą Juozą Daunį, dukrą Danutę, žentą Leoną Stasiūną, dvi anūkes Birutę ir Rūtą. Gili užuojauta.

— Pirmosios Komunijos pamokos — po 10 v. Mišių seselių namuose, 57 Sylvan Ave.

— Sveikiname Vytautą ir Joną Vingelius gausiam draugų tarpe atšventusius savo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

— N. Metų sutikimas parapijos salėje praėjo labai geroj nuotaikoj. Salė buvo gražiai išpuošta. Ponia V. Vaitiekienė paruošė vakarienę patiko visiems. Parapijos tarybos visuomeninė sekcija, kuriai pirmininkauja J. Vingelienė, atliko visą paruošimą. Jai priklauso ypatinga padėka. Dėkojame atėjusiems į pagalbą: A. Arlauskui, J. Drasūčiui, K. Drasutytai, B. Genčiui, J. Kriščiūnui, B. V. Karnilavičiui, Z. J. Stravinskams, V. Taseckui, A. J. Vaškevičiui, V. Vingeliui ir J. Poškui.

— Mišios šeštadienį: 8 v. už Juliją Raceviciene, užpr. K. B. Čepaičiai; 8.30 v. už Kazimierą Truską, užpr. V. V. Rasiulį; 9 v. specialia intencija, užpr. V. J. Vingelį; 9.20 v. už Liudą Racevicių, užpr. N. Raceviciene; sekmadienį 8 v. už Oną Žekienę, užpr. J. B. M. Žekai; 9 v. už Stasę Vaitiekūną, užpr. J. Vaitiekūniene; 10 v. už Petrą Ledą, užpr. A. Lediene; 11.30 v. už parapiją; 7 v. už Juliją Raceviciene, užpr. A. Čepaičius.

— Parapijos knygoje 1976 m. užregistruota: 28 vedybos, 30 laidotuvių ir 24 krikštai.

A. a. Julija Daunienė mirė sausio 4 d. Palaidota iš Prisikėlimo par. šventovės lietuvių kapinėse. Velionė buvo kilusi iš Papilės. Paliko vyrą Juozą ir dukrą su šeima.

A. a. Kotryna Taujenienė, 87 m., mirė sausio 4 d. Montrealyje, lankydama savo dukrą. Velionės laidotuvių rūpinosi jos dukterė A. Lediene.

A. a. Julius Rupkalvis, 65 m., mirė sausio 10 d. Paliko žmoną, dukrą ir 13 metų sūnų. Laidojimas sausio 14 d. iš Prisikėlimo šventovės lietuvių kapinėse.

NATURALIAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

HIGH PARK RAJONE išnuomojami du kambariai, virtuvė ir prausykla pirmame aukšte be baldų. Virtuvėje yra virimo krosnis ir šaldytuvas. Skambinti tel. 622-5903.

GELES ĮVAIRIOM PROGOM (pagal sustarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, koražams ir kt. Skambinti V. Siminavičiūnei, telefonu 763-6256 po 6 v.v. Toronto.

Medžiotojų ir Žuklautojų Klubas "TAURAS"

maloniai kviečia į tradicinį

metinį BALIŲ

1977 m. sausio 15, šeštadienį, Prisikėlimo parapijos salėje,

Programoje:
tautinių šokių grupė "Atžalynas",
geras orkestras,
skanūs užkūpi ir stierienos pietūs,
turtinga loterija

Bilietai suaugusiems — \$3.50,
pensininkams ir studentams — \$2
Bilietai gaunami pas parengimų
vadovą V. Jankaitį tel. 767-8711
ir pas sekretorių V. Drešerį
tel. 231-2661

1021 College St.

Pradžia —
7 v. vakaro

Tradicinis Toronto Maironio mokyklos

metinis ŠOKIŲ

Įdomią meninę programą (dainos ir tautiniai šokiai) atliks visų mėgstamas Toronto "Gintaras", geros orkestras "Muzika" bus loterija. Veiks įvairių gerimų bufetas su užkandžiais. Visus, vyresniusius ir jaunimą, maloniai kviečiame atsilankyti, jaukiai praleisti laiką ir paremti liutunistinį švietimą. Vakaro pradžia — 7 v., o meninės programos — 8 v. Įėjimas — \$4, studentams — \$2. Tėvų komitetas

SAUSIO 22, šeštadienį,
Prisikėlimo parapijos salėje

PASaulio LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGA kviečia visus atsilankyti į

Adrianos Jocytes iš Argentinos

KONCERTA-ŠOKIUS

Anapilio salėje,
sausio 29, 7.30 valandą
šeštadienį, vakaro.

Gros orkestras "MUZIKA"

Bilietų kaina suaugusiems — \$4.00,
studentams ir pensininkams — \$2.50
(bilietai gaunami prie įėjimo)

Lietuvių Namų Vyrų maloniai kviečia visus lietuvius dalyvauti

METINIAME POBŪVYJE. sausio 29, šeštadienį, 7 v. vakaro, LN Karaliaus Mindaugo menėje

PROGRAMOJE:

tautinių šokių grupė "Atžalynas",
visų mėgstamas orkestras,
Ponioms ir panelėms įėjimas nemokamas. Bilietai gaunami Lietuvių Namų raštineje, pas T. Stanulį ir LN vyrus

ĮEJIMAS — \$3.00,
studentams ir
pensininkams — \$2.00
Rengia — LN Vyrų Būrys

Aloyzas Viskontas, mechanikos inžinierius, dirbęs Ontario Hydro Hearn šiluminės jėgainės superintendantu pareigose, š.m. vasario pradžioje išsikėlė į Fort McMurray, apie 300 mylių į šiaurę nuo Edmontono, Alberta. Jis, vienas iš dvylikos jėgainių specialistų grupės, buvo pakviestas Alberto naftos smėlių eksploatuojančios valstybinės — privatinės "Sincruite" bendrovės tvarkyti specialiai naftos gamybai statomas elektrines. Pažymėtina, kad valstybinė "Sincruite" pusė atmetė privačių dalininkų — didžiųjų Amerikos naftos firmų — siūlymą viską atlikti amerikiečių patarnavimu ir pasirinko kanadiečių, kurių geriausias specialistas surado Ontario Hydro tarnautojų tarpe. A. Viskontas su žmona Dalia, vaikaiš Dariumi ir Indre Kanados vakarų šiaurėje išbuvo porą metų.

Kredito kooperatyvas "Parama" jau peržengė 14 milijonų dolerių balansą.

Augštesnieji lituanistiniai Kursai šią savaitę savo studentams išdavė pirmojo trimestro užskaitų korteles.

Jonas Pevcevičius, 24 metų amžiaus, gydytojas Sv. Mykolo ligoninėje, iš apdėgė gaisre, gelbėdamas draugą, peršalo įžeikdamas pagalbos pas kaimyną. Jiedu buvo nuvykę į tėvų vasarnamį Honey Harbor, Ont., paruošti pobūvio motorinių rogių sporto mėgėjams. Naktį, jiems bemiegant, užsidedę vasarnamius nuo įkaitusios krosnies. J. Pevcevičius spėjo išbėgti, o jo draugas John Woznicka žuvo. Pirmasis, bandydamas jį dar gelbėti, basas bėgo išsą mylią pas kaimyną ir ten pats peršalo suknubė. Apie tai įvyki pranešė "The Toronto Sun" 1977. I. 10.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba, kuriai pirmininkauja Gabija Juozapavičiūtė, dėkoja Kanados Lietuvių Fondui už paskirtas lėšas lietuviškajai veiklai.

JAV ir Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos veikėjų suvažiavimas įvyko 1976 m. gruodžio 29-31 dienomis Detroito. Dalyvavo 35 asmenys, kurių 5 buvo iš Kanados.

PALIKIMAS

Parduodami 104 akrų prie Magnetawan upės į šiaurę nuo Burkes Falls, Ont.

Skambinti
TOMUI SUNGAILAI
tel. 822-6256
Toronto

TORONTONT

Perdidelių miltų siuntiniams i Baltijos kraštus klausimas buvo pajudintas Kanados parlamente atstovo Martin O'Connell (žiūr. šio "TŽ" nr. 1 psl.). Tuo klausimu šaukiamas pasitarimas Toronto Estų Namuose (958 Broadview) sausio 12, trečiadienį, 8 v.v. Kviečiami dalyvauti ir lietuvių atstovai.

KLK Moterų Dr. Jos Prisikėlimo parapijos skyriaus narių susirinkimas įvyks sausio 16, sekmadienį, po 11.30 v. Mišių Parodų salėje. Narės ir viešnios kviečiamos dalyvauti.

Toronto Aušros ir Vyčio golfinkų susirinkimas šaukiamas penktadienį, sausio 21, 7 v. v. Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Bus svarstomas klausimas, liečiantis vieno bendro golfo klubo steigimą Toronte. Aušros ir Vyčio sporto klubų golfinkams susijungus į vieną Toronto lietuvių golfo klubą, tikimasi išvystyti geresnę veiklą organizacijoje ir varžybinėje plotmėje. Kadangi šio susirinkimo metu bus balsuojama už ar prieš steigimą minėto klubo, visi Aušros ir Vyčio golfinkai kviečiami dalyvauti. Kviečiami taip pat Hamiltono golfinkai ir visi, kurie iki šiol dar niekur nepriklausė. **Iniciatoriai**

Maironio mokyklos vakaras — sausio 22, šeštadienį, Prisikėlimo salėje. Plačiau — žiūr. skelbime.

Jauna solistė iš Argentinos Adriana-Monika Jocyte sausio 11 d. laukiamas Kanadoje. Jos koncertus rengia Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba, esanti Toronte, norėdama supažindinti visuomenę su jaunaisiais talentais įvairiuose kraštuose. Viešnios koncertas Toronte įvyks sausio 29, šeštadienį, Anapilio salėje, vasario 12 — Londone, vasario 26 — Montrealyje. Adriana su savo mama lankysis ir pas savo gimines — Alfonsą Rudoką, gyv. Tillsonburge (ne Joną, kaip per klaidą pažymėta "TŽ" 1 nr.).

Metinis "T. Žiburių" spaudos balius — vasario 5, šeštadienį, Anapilio salėje. Iš rengėjų pusės jau viskas paruošta. Meninei programai pakviestas "Aido" choras su nauju repertuaru, solistai — V. Verikaitis ir R. Strimaitis (duetams), akompaniatorius J. Govėdas. Sutelkti laimikai didžiajai loterijai, dar telkiami — mažajai. Ponia pasizadėjo pasirūpinti maistu, pyragaičiais ir kava, o vyrai — stipresniais gėrimais. Įėjimo bilietai jau gaunami "TŽ" administracijoje (tel. 275-4672) ir sekmadieniais — parapijose. Kviečiame rezervuoti stalus iš anksto. Daugiau — žiūr. skelbime.

Toronto telefonų knygoje įrašant lietuvių institucijų ir atvertus puslapi, kur yra žodis "Lithuanian", matyti tikrai keturios institucijos. Tai sudaro klaidingą įspūdį kitataučiams ir apskunkina lietuvių centrų suradimą iš kitur atvykusiems lietuviams. Estai ir latviai turi įrašę po 8 institucijas. Ir lietuvių sekančių metų telefonų knygos laidoje turėtų įrašyti visas savo institucijas (parapijas, sales, klubus, leidykla ir pan.) "Lithuanian" skiltyje.

Toronto jaunimo ansamblis "Gintaras", dėkodamas "TŽ" už informacinius patarimus, pridėjo ir finansinę auką. Dėkojame už paramą spaudai.

Ateitininkų sendraugių susirinkimas po ilgokos pertraukos įvyko sausio 9 d. Prisikėlimo Parodų salėje. Dalyvavo gausus būrys ateitininkų, ypač jaunųjų sendraugių. Iš pastarųjų atėjo iniciatyva ir ši susirinkimą organizuoti. Paskaitą skaitė dr. K. Keblys tema "Žvilgsnis į sendraugių veiklos pagrindus". Jis įdomiai gyveno mintį, rodančią ateitininkų sendraugių veiklą, besireiškiančią daugiausia per atskirus asmenis, mažiau per pačią organizaciją. Diskusijoje kalbėjusieji pabrėžė organizacijos reikalingumą ir veiklos pagyvimą. Vienbalsiai priarta naujai valdybai, kuri sudaryta vien iš jaunųjų sendraugių. Jon jėina: Almis Kuolas, Algis Puteris, Laima Underienė, Danguolė Kuolienė, Vyt. Bireta. Susirinkimui pirmininkavo A. Kuolas, rinkimus pravedė A. Puteris, veiklos planą pateikė L. Underienė. Po susirinkimo dalintasi išpuodžiais, vašinantis kava ir pyragaičiais.

Anapilio tarybos ir Lietuvos Kankinių parapijos komiteto posėdyje sausio 3 d. aptarta daug reikalų, susijusių su šventovės statybos pradžia. Nutarta: 1. Sudaryti šventovės statybos garbės komitetą, pakviečiant į jį anglų ir lietuvių žymūnus. 2. Sudaryti vajuos komitetą iš parapijos, visuomenės ir organizacijų atstovų. 3. Mece-natus, aukojusius nemažiau \$5,000, atžymėti atitinkamu būdu pačioje šventovėje. 4. Pava-sario kapinių lankymo dienos proga rengti šventovės kertinio akmens pašventinimą ir visas tos dienos aukas skirti šventovės statybos reikalam.

Iš kitų reikalų svarstytas mažų vaikų globos reikalas pamaldų metu. Tėvai, nori, kad jų vaikai būtų pagloboti, prašomi apie tai pranešti Kryževičiūtei sekmadieniais po pamaldų arba telefonu 767-2971 pirmadieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais.

Apie torontiško "Gintaro" gastroles Baltimorėje platų rašini įšpauddino "Dirva" 1976. XII. 30. Jame rašoma: Kanadiškas sambūris tikrai vertas savo vardo — jis tikrai gintarinis savo išvaizda ir pasirinktąja programa perdm tautiškas. Jų tautinis aprėdas neįskreiptas, ypač merginų puošnūs drabužiai, kiekvienos vis kitokio atspalvio ir rašto derinių. Galvas puošė ne tik įprastinės karūnėlės, bet ir ilgos palaidos kasos. Tuo "Gintaro" mergaitės išsiskiria ir visų čia matytų sambūrių. Šio išpuodžio paveiktas ne vienas žiūrovų reikė pasigėrėjimą, kad "Gintaro" jaunimas esat nepaprastai gražus.

Toliau rašoma apie "Gintaro" orkestrą, pranešėją, savitą šokių atlikimą. Ypač išpuodinga buvusi Sadutė. Esą gintariečiams būdingas žingsnio lengvumas, tikslus bei sklandus figūrų sudarymas, sparta. Pasigėrėtinas buvęs ir dainuojančių merginų būrelis. Aprašymas baigiamas linkėjimu gintariečiams "išstvermingai tęsėti, skleidžiant jauno lietuviško gaivališko kumo grožį, vis spindint Baltijos pajūrio aukso skaidrumu".

Toronto jaunimo ansamblis "Gintaras", dėkodamas "TŽ" už informacinius patarimus, pridėjo ir finansinę auką. Dėkojame už paramą spaudai.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas	Asmenines
Taupomasis s-tas	Nekiln. turto
Term. ind. 1 m.	Čekių kredito
Term. ind. 2 m.	Investicines nuo
Term. ind. 3 m.	

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumę.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemont Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.